

Fundusze
Europejskie

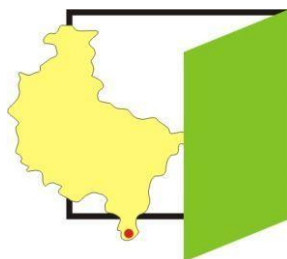

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU NA LATA 2023-2027

Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski

Baranów - maj 2023

Spis treści

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA PARTNERSTWA LOKALNEGO.....	3
I.1. Nazwa LGD i forma prawna	3
I.2. Opis procesu tworzenia partnerstwa	3
I.3. Opis struktury LGD	4
I.4. Informacja o składzie organu decyzyjnego	4
I.5. Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym.....	4
I.6. Wykaz dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD	6
ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU I LUDNOŚCI OBJĘTEJ WDRAŻANIEM LSR	7
II.1. Opis obszaru	7
II.2. Mapa obszaru objętego LSR	7
II.3. Szczególne cechy obszaru LSR	8
ROZDZIAŁ III. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	9
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA POTRZEB I POTENCJAŁU LSR	17
IV.1. Analiza potrzeb rozwojowych	17
IV.2. Określenie grup docelowych	29
IV.3. Analiza wsparcia	30
ROZDZIAŁ V. SPÓJNOŚĆ, KOMPLEMENTARNOŚĆ I SYNERGIA	31
V.1. Opis zgodności i komplementarności LSR	31
V.2. Opis sposobów integrowania	35
ROZDZIAŁ VI. CELE I WSKAŹNIKI	38
ROZDZIAŁ VII. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW	48
VII.1 Ogólna charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy LGD	48
VII.2 Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów	50
VII.3 Innowacyjność i partnerstwo	51
VII.4 Projekty grantowe i operacje własne.	52
ROZDZIAŁ VIII. PLAN DZIAŁANIA	53
VIII.1 Zwięzła charakterystyka przyjętego harmonogramu osiągnięcia poszczególnych celów i wskaźników wskazująca czas realizacji kluczowych efektów wdrażania LSR.	53
VIII.2 Wyszczególnienie kamieni milowych realizacji LSR.....	53
ROZDZIAŁ IX. BUDŻET LSR	54
ROZDZIAŁ X. MONITORING I EWALUACJA	58
WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY	65
ZAŁĄCZNIKI DO LSR	66
Załącznik nr 1 Cele i przedsięwzięcia	66
Załącznik nr 2 Plan działania	68
Załącznik nr 3 Budżet LSR	79
Załącznik nr 4 Plan wykorzystania budżetu LSR.....	80

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA PARTNERSTWA LOKALNEGO

I.1. Nazwa LGD i forma prawna

- 1) nazwa LGD: Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski.
- 2) status prawny: stowarzyszenie
- 3) data wpisu do KRS – 30.07.2008 r.
- 4) nr w KRS – 0000310913.

I.2. Opis procesu tworzenia partnerstwa

Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski powstało 30 lipca 2008 roku LGD kiedy to zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń pod numerem 0000310913. Pierwsza LSR na lata 2007-2013 została przyjęta w 5 lutego 2009 roku. Działalność biura stowarzyszenia rozpoczęła się we wrześniu 2009 roku. Natomiast kolejna Strategia na rzecz Rozwoju Lokalnego została przyjęta w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia Członków dnia 19 lutego 2014 roku. Okres programowania 2014-2020 LGD realizowało w składzie 7 gmin oraz powiat kępiński, który przystąpił do stowarzyszenia w marcu 2015 roku.

Partnerstwo w ramach LGD budowane było przez lata. Początkowo członkami LGD Wrota Wielkopolski były osoby fizyczne. Grono członków poszerzało się stopniowo o jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa i organizacje społeczne. Obecna struktura partnerstwa w naszej LGD zapewnia reprezentację wszystkich sektorów.

Liczba członków stowarzyszenia ciągle wzrasta dzięki temu, iż członkostwo w stowarzyszeniu ma charakter inkluzywny, czyli jest otwarte na nowych członków i nowe inicjatywy. LGD Wrota Wielkopolski to organizacja wielośrodowiskowa, apolityczna i transparentna, otwarta na nowych członków – ludzi, których łączy chęć poprawy warunków życia na naszym terenie i służba naszym mieszkańcom. Każda osoba, organizacja czy instytucja, która chce w sposób rzeczywisty i zgodny pracować na rzecz wielowymiarowego rozwoju obszaru naszych siedmiu gmin, może zostać członkiem stowarzyszenia.

W przygotowywanie LSR zaangażowane były różne grupy społeczne. Wspólne spotkania w gronie lokalnych liderów reprezentujących różne sektory pozwoliły ocenić potencjał obszaru w kontekście możliwości jego rozwoju. Efekty konsultacji społecznych stanowią podwaliny lokalnej strategii, która została przygotowana przez zespół utworzony w lokalnej grupie działania. Proces tworzenia LSR ukierunkowany został na zagadnienia dotyczące głównych cech podejścia LEADER, w szczególności na: oddolność, terytorialność, zintegrowanie, innowacyjność, decentralizację, cyfryzację, środowisko i klimat, zmiany demograficzne, partnerstwo i współpracę w realizacji LSR. W procesie tworzenia LSR, LGD wykorzystano zróżnicowane środki komunikacji poprzez e-konsultacje: na stronie internetowej www.wrota.info.pl, gdzie w aktualnościach zamieszczona została bieżąca informacja o przebiegu prac nad LSR, udostępniono również ankiety online, na które licznie odpowiedzieli mieszkańcy powiatu.

LGD w planowanych działaniach uwzględnia współpracę ze swoimi beneficjentami angażując ich we własne projekty lub korzystając z ich usług. Dotychczas LGD nawiązało ścisłą współpracę z takimi instytucjami jak Samorządowa Biblioteka Publiczna w Trzcinicy, Samorządowa Biblioteka Publiczna w Kępnie, Muzeum Ziemi Kępińskiej w Kępnie oraz szkołami z obszaru LSR. Stowarzyszenie nawiązało również współpracę z lokalnymi liderami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz zachowania dziedzictwa kulinarnego.

W trakcie realizacji LSR na lata 2016-2023, lokalna grupa działania nawiązała liczne współprace z innymi LGD z Wielkopolski, tj. Stowarzyszeniem Ostrzeszowską Lokalną Grupą Działania, Stowarzyszeniem Lokalna Grupa

Działania "Okno Południowej Wielkopolski", Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Trakt Piastów”, Stowarzyszeniem "Unia Nadwarciańska", Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Krajna Złotowska, Stowarzyszeniem "LGD7 - Kraina Nocy i Dni" oraz kraju. Partnerami projektu LGD zostały również LGD z Finlandii: Rieska-Leader, Leader Pirityiset oraz Keskipiste-Leader. Nawiązana została także współpraca z czeską LGD MAS Hlucinsko. LGD planuje wspomagać kolejne projekty partnerskie również między dotychczasowymi beneficjentami.

I.3. Opis struktury LGD

Lokalna Grupa Działania w swojej strukturze skupia zainteresowanych rozwojem regionu przedstawicieli trzech sektorów: publicznego (samorządy gmin, instytucje), gospodarczego (lokalni przedsiębiorcy, rolnicy), społecznego (lokalne organizacje i aktywne grupy mieszkańców). Aktualnie LGD liczy 85 członków reprezentujących 3 sektory w sposób reprezentatywny dla lokalnej społeczności. Sektor publiczny reprezentowany jest przez 8 członków i są to wszystkie gminy członkowskie oraz powiat. Sektor gospodarczy stanowi 17 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Pozostałą grupę, czyli 60 członków stanowią reprezentanci sektora społecznego, w tym organizacje pozarządowe i mieszkańcy.

I.4. Informacja o składzie organu decyzyjnego

Organem podejmującym decyzje w LGD w zakresie wyboru operacji jest Rada Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski zwana dalej Radą.

W skład Rady wchodzi przedstawiciele lokalnych grup interesów społeczno-gospodarczych, reprezentujący interesy sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, przy czym, żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji. Skład Rady został wybrany zgodnie ze statutem przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia. Zakłada się również niedopuszczanie do sytuacji upoważniania osób trzecich do udziału w podejmowaniu decyzji co oznacza, że w przypadku osób fizycznych funkcje te będą pełnione osobiście natomiast w przypadku osób prawnych przez reprezentantów wynikających ze statutu lub osoby posiadające stosowne upoważnienie.

I.5. Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Zgodnie ze statutem, stosując zasadę inkluzywności, czyli otwartości na nowych członków, członkiem LGD może być każda osoba fizyczna, która spełnia warunki określone w ustawie – Prawo o stowarzyszeniach oraz osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województwa, która przedstawi uchwałę lub decyzję organu stanowiącego, zawierającą: deklarację przystąpienia do LGD i wskazanie osoby fizycznej reprezentującej osobę prawną w LGD lub osobę upoważnioną do wykonania uchwały lub decyzji. Władzami Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski są Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada i Komisja Rewizyjna. Nie można być jednocześnie członkiem więcej niż jednego organu, a kadencja Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej trwa 4 lata i kończy się z chwilą wyboru nowych władz. Decyzje zapadają na podstawie uchwał władz LGD i zwykłą większością głosów przy obecności, co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Prace poszczególnych organów LGD regulują wewnętrzne procedury, tj. Regulamin Walnego Zebrania Członków stowarzyszenia, Regulamin Zarządu, Regulamin Rady, Regulamin Komisji Rewizyjnej oraz Regulamin Biura. Do kompetencji Walnego Zebrania Członków należy m. in. uchwalanie kierunków i programu działania LGD oraz uchwalanie lokalnych kryteriów wyboru operacji do dofinansowania. Do zadań Zarządu należy m. in. opracowanie LSR, oraz innych wymaganych przepisami dokumentów, uchwalanie LSR i zmian w LSR za wyjątkiem lokalnych kryteriów wyboru operacji do dofinansowania.

Rada natomiast jest organem do kompetencji którego należy kierowanie rozwojem lokalnym, w tym wybór operacji, oraz ustalenie kwoty wsparcia dla operacji. Proces oceny operacji regulują odpowiednie procedury. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy m. in. kontrola bieżącej pracy LGD. Nad sprawną realizacją prac wszystkich organów stowarzyszenia czuwa biuro LGD, zapewniając organizację oraz przygotowanie wszystkich niezbędnych dokumentów.

Wśród absolwentów uczelni w Unii Europejskiej ok. 60% to kobiety, jednak w procesie podejmowania decyzji, zwłaszcza na najwyższych szczeblach, jest ich nieproporcjonalnie mało. Np. w organach spółek stanowią 31,5%

We wszystkich organach LGD przeważają kobiety (w organie decyzyjnym LGD 60%, w zarządzie 62%) co jest dodatkowym atutem podczas niwelowania różnic płciowych.

W składzie organu decyzyjnego (Rady) reprezentowani są seniorzy, z dotychczasowej praktyki wynika że w zarządzie LGD posiada przedstawiciela seniorów.

Partnerstwo w LGD

Zgodnie z zapisami statutu, relacje między członkami LGD są oparte na pogłębionym partnerstwie członków LGD i skutecznej komunikacji (§ 17.ust. 5 pkt 15).

Partnerstwo to przejawia się m.in. poprzez:

- sieciowanie współpracujących z LGD podmiotów, sieciowanie członków poprzez wspólne inicjatywy i projekty;
- pomaganie w tworzeniu organizacji pozarządowych, świadcząc bezpłatne doradztwo;
- współudział LGD w inicjatywach członków (targi, spotkania, projekty) na ich zaproszenie;
- powoływanie tematycznych zespołów doradczych (§ 17.ust. 5 pkt 14), zespoły te są m.in. zachętą do zgłaszania nowych pomysłów/inicjatyw dot. funkcjonowania LGD i wdrażania LSR
- przyjmowanie inicjatyw członków LGD związanych z wdrażaniem LSR i celami statutowymi jest jednym z zadań zarządu LGD (§ 17.ust. 5 pkt 16).
- wsparcie członków w ich promocji, poprzez udostępnianie informacji na swojej stronie internetowej lub w mediach społecznościowych;
- stały dostęp do inicjatyw podejmowanych przez LGD poprzez wiadomości elektroniczne, (poczta e-mail, FB);
- na stronie www umieszcza się, przy czym każdorazowo przy zmianie LSR, zachętę do zgłaszania nowych pomysłów i inicjatyw dotyczących działania LGD i wdrażania LSR
- kontrola bieżącej działalności poprzez posiedzenia komisji rewizyjnej, która ma dostęp do wszystkich dokumentów LGD, w tym książki kontroli w LGD;
- możliwość zgłaszania inicjatyw dotyczących działania LGD każdorazowo na Walnym Zebraniu Członków – zawsze w porządku obrad występuje punkt – Wolne głosy i wnioski, a także za pośrednictwem Rady;
- Walne Zebranie Członków zwoływane jest także przez Zarząd w trybie nadzwyczajnym: na wniosek Komisji Rewizyjnej lub na wniosek 20% wszystkich członków LGD;

Podejmowanie decyzji w najważniejszych obszarach dot. funkcjonowania LGD (w tym szczególnie lokalnych kryteriów wyboru w ramach jej realizacji) przynależy jest Walnemu Zebraniu Członków. To faktyczne ograniczenie zakresu czynności, co do których decyzje bez konsultacji/uzgodnienia z pozostałymi członkami LGD może podejmować zarząd jest wyrazem podejścia opartego na pogłębionym partnerstwie. Ma to służyć stworzeniu środowiska do współdziałania i równego traktowania wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację LSR oraz umożliwia częste korzystanie z możliwości kolegiального podejmowania decyzji.

Partnerstwo jest cechą LGD, ale sama organizacja również jest partnerem dla innych podmiotów na obszarze i stara się włączać jak najwięcej interesariuszy w swoje działania, stosując przyjazne formy komunikacji:

- na bieżąco publicznie informuje o podejmowanych przez siebie działaniach; w tym w mediach lokalnych, mediach społecznościowych, stronach JST oraz stronie internetowej LGD
- udostępnia informacje istotne dla społeczności z własnej inicjatywy, jak i na prośbę zainteresowanych podmiotów;
- uczestniczy w wydarzeniach istotnych dla społeczności lokalnej, lub będąc ich współorganizatorem, np. festiwale produktu lokalnego, spotkania sołeckie, rajdy rowerowe;
- dystrybuuje bezpłatne materiały, online oraz drukowane, będące w posiadaniu LGD, np. biuletyny i publikacje branżowe.

I.6. Wykaz dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD

Zasady funkcjonowania LGD określa Statut oraz zgodne z nim regulaminy szczegółowo odnoszące się do zasad funkcjonowania danego organu. Wykaz podstawowych dokumentów regulujących zasady działania LGD zawiera tabela 1.

Tabela nr 1. Podstawowe dokumenty regulujące działanie LGD

Lp.	Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie	Sposób uchwalania i aktualizacji
1.	Statut LGD Wrota Wielkopolski	- działalność Stowarzyszenia zgodnie z ustawą Prawo o stowarzyszeniach - cele i podstawy działania stowarzyszenia, prawa i obowiązki członków - struktura organizacyjna wraz z opisem kompetencji Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady - składniki majątku stowarzyszenia - zmiany statutu, sposoby rozwiązania i likwidacji stowarzyszenia	Uchwała Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia
2.	Regulamin organu decyzyjnego LGD Wrota Wielkopolski	- określa organizację i tryb pracy Rady - obowiązki, uprawnienia członków Rady - zasady zwoływania i prowadzenia posiedzeń - wyłączenia z oceny wniosków	Uchwała Zarządu Stowarzyszenia
3.	Regulamin biura LGD Wrota Wielkopolski	- procedura naboru pracowników - prawa i obowiązki oraz uprawnienia pracodawcy i pracownika - zasady funkcjonowania biura - sposób potwierdzania obecności oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy - zasady wynagradzania	Uchwała Zarządu Stowarzyszenia
4.	Regulamin pracy Zarządu LGD Wrota Wielkopolski	- zadania Zarządu - organizacja pracy Zarządu	Uchwała Zarządu Stowarzyszenia
5.	Regulamin pracy Komisji Rewizyjnej	- zadania Komisji Rewizyjnej - organizacja pracy Komisji Rewizyjnej	Uchwała Zarządu Stowarzyszenia

ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU I LUDNOŚCI OBJĘTEJ WDRAŻANIEM LSR

II.1. Opis obszaru

Obszar Lokalnej Grupy Działania tworzy siedem gmin, z tego sześć to gminy wiejskie: Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Trzcinica i Rychtal i jedna gmina miejsko-wiejska – Kępno. Wszystkie leżą na terenie powiatu kępińskiego, w województwie wielkopolskim. Diagnozowany obszar jest spójny przestrzennie – znajduje się w jednym obrysie, nie zawiera dużych ośrodków miejskich.

II.2. Mapa obszaru objętego LSR

Położenie LGD na mapie woj. wielkopolskiego

Mapa Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski

Tabela nr 2. Podział terytorialny gmin Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski

Lp.	Gmina	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności	Charakter
1.	Baranów	74	8188	wiejska
2.	Bralin	85	6110	wiejska
3.	Kępno	124	24557	miejsko-wiejska
4.	Łęka Opatowska	78	5232	wiejska
5.	Perzów	75	3811	wiejska
6.	Rychtal	97	3705	wiejska
7.	Trzcinica	75	4934	wiejska
	Razem	608 km²	56537	

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Ukształtowanie powierzchni powiatu kępińskiego nie stwarza znaczących barier dla rozwoju przestrzennego. Istniejący układ przestrzenny i hierarchia jednostek osadniczych sprzyjają rozwojowi społeczno-gospodarczemu i zapewnieniu spójności terytorialnej całego regionu. Obszar objęty LSR charakteryzuje się układem w którym przeważające znaczenie ma wieś. Na terenie LSR występuje tylko jedno miasto które determinuje charakter pobliskich wsi. W Kępnie znajdują się siedziby wielu banków, poczta, szpital, ośrodki zdrowia, policja, straż miejska, sieć sklepów oraz targowisko, które jest bardzo ważnym miejscem dystrybucji produktów rolnych i handlu obwoźnego z obszaru LSR. Ponadto należy zwrócić uwagę że na terenie LGD znajdują się wsie gdzie również mieszkańcy znajdują swobodny dostęp do oświaty czy sklepów, jednak są i takie miejscowości szczególnie te najbardziej oddalona od miast czy miejscowości gminnych gdzie nie ma dostępu do podstawowej infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej czy drogowej. Najdalej położone wsie od Kępna dzieli odległość około 25 km. Łatwo zauważyć że ze względu na charakter wiejski obszaru to ludność wiejska ma decydujący wpływ na kierunek rozwoju obszaru.

II.3. Szczególne cechy obszaru LSR

Obszar LGD objęty opracowaną Lokalną Strategią Rozwoju położony jest w obrębie jednej jednostki administracyjnej tj. powiatu kępińskiego w woj. wielkopolskim, jest spójny przestrzennie – znajduje się w jednym obrysie i nie zawiera dużych ośrodków miejskich.

Diagnozowany obszar przecinają drogi krajowe - nr 11 relacji Poznań – Katowice, która przebiega przez gminy Baranów, Kępno i Łęka Opatowska, droga ekspresowa S 11 – przez gminy Kępno i Baranów, droga ekspresowa S8 relacji Wrocław –Warszawa przebiegająca przez gminę Perzów, Bralin i Kępno oraz droga nr 39 relacji Kępno – Brzeg, przecinająca gminy Baranów, Trzcinicę i Rychtal, droga wojewódzka nr 450 Grabów nad Prosną – Opatów, co stanowi o wspólnych problemach siedmiu gmin, związanych z bardzo natężonym ruchem komunikacyjnym. Przez obszar Wrót Wielkopolski przechodzi również węzeł kolejowy. Region położony jest w skrajnie południowej części województwa wielkopolskiego, na granicy z województwami: łódzkim, opolskim i dolnośląskim. Pod względem geomorfologicznym położony jest w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej o rzeźbie terenu mało urozmaiconej oraz w części północno-zachodniej w obrębie Wzgórz Ostrzeszowskich, wznosząc się tu na wysokość ok. 200 m n. p. m. Wszystkie gminy charakteryzuje podobne ukształtowanie powierzchni – krajobrazy dolin i równin akumulacyjnych, niewielkie wzniesienia poprzecinane pradolinami cieków wodnych. Wschodnią granicę obszaru Wrót Wielkopolski stanowi dolina Prozny. Najwyższe wzniesienie ma 242 m n.p.m. i znajduje się na terenie gminy Bralin. Punkt najniższy (160 m. n.p.m) zlokalizowany jest w Mechnicach w gminie Kępno. Filarem gospodarki regionu jest przemysł meblarski (tzw. kępińskie zagłębie meblowe).

Społeczność zamieszkującą obszar LGD wyróżnia duża aktywność spędzania czasu wolnego poprzez jazdę na rowerze, korzystania z siłowni zewnętrznych, wiele osób uprawia nordic walking i jogging. Społeczeństwo bardzo chętnie korzysta z organizowanych imprez kulturalnych i rekreacyjnych w postaci Rajdów Rowerowych, Festiwalu Produktu Lokalnego, Konkursów Fotograficznych itp.. Ważnym aspektem dla lokalnej społeczności jest chęć kształcenia się, społeczeństwo chętnie bierze udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach. Aby wyjść naprzeciw społeczności lokalnej LGD planuje nadal aktywizować seniorów oraz pobudzić aktywizację wśród ludzi młodych. Wśród Członków Zarządu LGD, Rady oraz Stowarzyszenia występują seniorzy co ma korzystny wpływ na wybór form aktywizacji, w tym włączenia społecznego oraz poznanie problemów występujących wśród tej grupy wiekowej na obszarze LSR tym bardziej że w danych zawartych w rozdziale IV widać wzrost liczby osób w grupie powyżej 65 roku życia. W przypadku oferty aktywizacji dla ludzi młodych do 25 roku życia LGD w poprzednim okresie programowania zaczęła tworzyć podwaliny do nawiązania współpracy z młodzieżą poprzez realizację projektu współpracy międzynarodowej, gdzie głównymi beneficjentami była młodzież do 25 roku życia. Z danych

statystycznych przedstawionych w rozdziale IV Analiza potrzeb i potencjału wskazano że liczba ludzi od 2 lat do 24 roku życia wzrosła zatem aktualizacja i wzrost oferty aktywizacji dla ludzi młodych jest zadaniem koniecznym dla LGD. Współpraca i aktywizacja środowiska młodzieżowego jest istotnym elementem życia społecznego w ujęciu lokalnym jak i globalnym. Obszar LGD Wrota Wielkopolski jest charakterystyczny pod względem przedsiębiorczości wstępuje tu duża ilość zakładów produkcyjnych w branży meblowej co wpływa korzystnie na ogólny stan bezrobocia jednak nie niweluje bezrobocia wśród kobiet, które stanowią na obszarze LSR grupę osób w niekorzystnej sytuacji. Aby wyjść naprzeciw problemom kobiet na obszarze LSR planuje się działania szczególnie kierowane do kobiet. Ważny jest również udział kobiet we wszystkich organach LGD, większość stanowią kobiety co jest dodatkowym atutem podczas niwelowania różnic płciowych. W poprzednim okresie programowania PROW 2014-2020 mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz JST chętnie sięgali po dostępne środki, dlatego zyskali spore doświadczenie w dziedzinie pozyskiwania funduszy europejskich nie tylko z programu PROW, ale również z innych źródeł.

ROZDZIAŁ III. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) dla obszaru LGD Wrota Wielkopolski powstawała w okresie od lipca 2022 r. do maja 2023 roku. LSR została opracowana przez przedstawicieli LGD i pracowników biura, **bez korzystania z pomocy podmiotu zewnętrznego**. W przygotowaniu LSR **wykorzystano wyniki badań ewaluacyjnych** w zakresie wdrażania LSR za okres 2016-2021, opracowane w 2022 r., oraz **wyniki badań własnych** m.in. badanie efektów realizacji LSR w latach 2016-2022. Wstępny proces partycypacji rozpoczęty został jeszcze przez LGD od początku 2022 r. w formie organizowanych w gminach **partnerskich spotkań informacyjno-konsultacyjnych**, podczas których przedstawiciele LGD prezentowali efekty realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju z lat 2016-2021, oraz instrument RKLS na lata 2023-2027. Podczas spotkań zostały pozyskane początkowe dane od lokalnej społeczności, które następnie posłużyły do przygotowania Planu włączenia społeczności w proces przygotowania LSR w ramach tzw. wsparcia przygotowawczego. W spotkaniach łącznie wzięli udział przedstawiciele różnych sektorów, których znaczna część zadeklarowała chęć współpracy przy opracowaniu LSR.

Podczas realizacji działań partycypacyjnych szczególną uwagę zwrócono na udział w budowaniu strategii grup istotnych z punktu widzenia realizacji LSR. W pracę zaangażowano takie grupy, jak: lokalni przedsiębiorcy; przedstawiciele instytucji współpracujących na co dzień z osobami objętymi pomocą społeczną (Powiatowy Urząd Pracy oraz Ośrodki Pomocy Społecznej z gmin wchodzących w skład LGD); liderzy lokalni z poszczególnych gmin (sołtysi, radni, członkowie organizacji pozarządowych, etc.); przedstawiciele grup w niekorzystnej sytuacji; ogół społeczności lokalnej; członkowie Rady i Zarządu oraz pracownicy biura LGD.

Metody partycypacji zastosowane w trakcie budowy LSR:

1. W kwietniu 2022 r. został stworzony **zespół roboczy**, zbierający wszystkie niezbędne informacje potrzebne do stworzenia LSR. Grupa ta składała się głównie z pracowników biura, członków Stowarzyszenia oraz członków Zarządu (łącznie 10 osób). W trakcie tych spotkań zostały zebrane informacje pochodzące ze źródeł zastanych (desk research, statystyki), jak również z innych działań, które były prowadzone w związku z przygotowaniem LSR. Prace zespołu roboczego trwały do końca grudnia 2022 roku. Pomiędzy spotkaniami grupa porozumiewała się za pomocą e-maili oraz telefonicznie. Zgromadzono i przeanalizowano wiele danych o regionie. Informacje te zebrano w formie tabelarycznej. Uzasadnieniem wyboru tej metody było zagwarantowanie dużego wpływu społeczności lokalnej w wypracowanie rozwiązań dotyczących wdrażania podejścia Leader na obszarze LGD poprzez opracowanie zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju. Zespół roboczy miał za zadanie zbierać wszystkie informacje,

konfrontować je ze sobą, weryfikować zapisy i uwzględniać wszelkie uwagi. Zespół zaangażowanych osób gwarantował spójność zaproponowanych rozwiązań oraz sprawność działania. Spotkania zespołu poświęcone były takim zagadnieniom, jak: analizie SWOT; analizie problemów; wyborowi celów i kluczowych kierunków rozwoju; wypracowaniu wskaźników dla celów i przedsięwzięć wraz z budżetem; określeniu lokalnych kryteriów wyboru operacji; określeniu grup w niekorzystnej sytuacji i docelowych działań planowanych w LSR. Najważniejsze wnioski wykorzystane w planowaniu LSR dotyczyły: uwzględnienia wskazanych mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń w analizie SWOT; uwzględnieniu wskazanych problemów w analizie problemów wskazanych w diagnozie; uwzględnieniu wskazanych celów i kluczowych kierunków rozwoju w celach, wskaźnikach, kryteriach wyboru operacji. Przełożyło się to również na założenia systemu monitoringu i ewaluacji, uwzględnienia wskazanych kryteriów wyboru operacji, wyboru grup w niekorzystnej sytuacji i docelowych oraz celów i kluczowych kierunków rozwoju. Wnioski wykorzystano również w planowaniu działań komunikacyjnych przez wskazanie odbiorców i metod komunikacji.

2. W maju 2022 r. został uruchomiony również **Punkt Konsultacyjny** w siedzibie LGD. Udzielano informacji osobiście w biurze LGD, oraz telefonicznie wszystkim zainteresowanym kształtem LSR. W tym samym czasie na stronie internetowej LGD zamieszczono informacje o rozpoczęciu konsultacji. Strona była na bieżąco aktualizowana tak, aby każdy mógł wziąć udział w pracy nad założeniami do LSR. Dodatkowo informacje o konsultacjach zamieszczone zostały na stronach gmin – członków LGD. Bezpośredni kontakt z osobami, które mogą wyjaśnić wątpliwości i cel tworzenia w partycypacyjny sposób LSR są niezwykle pomocne i angażują grupy, które nie chcą się angażować w większe merytoryczne spotkania. Ich uwagi są niezwykle cenne i pokazują, na jakie aspekty zwracają poszczególne grupy uwagę. Aktywizują również grupy defaworyzowane i pomagają im przełamać lęk przed tego typu inicjatywami.

3. **E-konsultacje**: na stronie internetowej www.wrota.info.pl w aktualnościach zamieszczano na bieżąco informacje o przebiegu prac nad LSR. Dostępny był również formularz uwag, za pomocą którego można było zgłaszać swoje propozycje zmian/uzupełnień w LSR. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie **ankiety** dla mieszkańców (styczeń 2023), która dostępna była w wersji papierowej (CATI) oraz on-line (CAWI). Kwestionariusz wypełniały wszystkie grupy, które są istotne z punktu widzenia LSR tj. osoby bezrobotne, emeryci i renciści, osoby prowadzące działalność, rolnicy, osoby pracujące oraz uczące się (uczniowie, studenci).

4. **Konsultacje społeczne** - przeprowadzono 7 spotkań konsultacyjnych, po 1 w każdej gminie. Podczas konsultacji przeprowadzono przede wszystkim analizy SWOT dla obszaru danej gminy. Wnioski: silne strony - przedsiębiorczy mieszkańcy, aktywność organizacji społecznych, duża liczba zabytków, pomników, oraz dziedzictwa historycznego; słabe strony - rynek pracy zdominowany przez branżę meblową, słabo wypromowane i rozwinięte produkty lokalne, niedoinwestowanie działalności instytucji kultury, niewystarczająca liczba chodników i ścieżek rowerowych, mała aktywności społeczności lokalnej, niskie wynagrodzenia i rozwinięta szara strefa, niedostosowanie rynku pracy do potrzeb mieszkańców (osoby 50+, kobiety, niepełnosprawni, osoby z wyższymi kwalifikacjami); niewystarczająca ilość obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz kulturalnych, niska świadomość mieszkańców w zakresie dbałości o środowisko naturalne, zanieczyszczone środowisko głównie z przemysłu, komunikacji, gospodarstw domowych, zły stan dróg lokalnych, brak działań promujących region i jego ofertę; szanse - dotacje i programy ze środków unijnych, możliwość wspierania przedsiębiorczości, w tym rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, zapotrzebowanie na produkty lokalne i ekologiczne, promocja innowacyjności, wzrost popularności aktywnego spędzania czasu wolnego w kontakcie z naturą, wdrażanie programów aktywizacji seniorów; zagrożenia - niedofinansowanie szczególnie edukacji, ochrony zdrowia pacjenta, sportu i kultury, brak aktywności i współpracy społecznej, zanik więzi międzyludzkich i współpracy między miejscowościami, zagrożenia związane z

zanieczyszczeniem środowiska. W ramach konsultacji LGD przeprowadziło 7 spotkań poniżej wykaz przeprowadzonych konsultacji:

Tabela nr 3. Wykaz konsultacji przeprowadzonych przez LGD

Lp.	Miejscowość / Miejsce spotkania (adres)	Termin spotkania	Liczba uczestników
1.	Baranów, ul. Jana Pawła II 2	20.06.2022	5
2.	Bralin, ul. Rynek 3, Urząd Gminy	21.06.2022	5
3.	Kępno, ul. Ratuszowa 1, Urząd Miasta i Gminy	23.06.2022	4
4.	Łęka Opatowska, ul. Akacjowa 4, Urząd Gminy	20.06.2022	6
5.	Perzów 77a, Urząd Gminy	21.06.2022	7
6.	Rychtal, ul. Rynek 1	22.06.2022	11
7.	Trzcinica, ul. Jana Pawła II 47	24.06.2022	4
RAZEM			42

Program konsultacji obejmował następujące zagadnienia: przedstawienie założeń RLKS 2023-2027, analiza potrzeb i SWOT dla obszaru LGD, definiowanie i hierarchizacja celów LSR. W ramach spotkania przeprowadzono warsztaty wykorzystując technikę **World Cafe**, dzięki której każdy miał szansę się wypowiedzieć. Obecność na spotkaniach przedstawicieli wszystkich sektorów spowodowała wzrost wzajemnego zaufania wśród społeczności lokalnej i zrozumienia w relacjach między urzędem i mieszkańcami oraz organizacjami pozarządowymi, warsztaty ujawniły również różnice interesów wynikające z sektorowości. Przeprowadzone konsultacje przybliżyły wiele problemów, z którymi należy się zmierzyć w kolejnym okresie programowania 2023-2027 ale też uświadomiły, że społeczność LGD jest gotowa na wspólne działania, których celem będzie rozwiązywanie problemów, z którymi boryka się nasz region.

Dokumentacja zdjęciowa ze spotkań konsultacyjnych w Gminach.

Dokumentacja zdjęciowa ze spotkań konsultacyjnych w Gminach.

5. **Wyjazdowe spotkanie fokusowe** z członkami zespołu roboczego i reprezentantami 3 sektorów, oraz reprezentantami grup docelowych i w niekorzystnej sytuacji (razem 24 osoby), w dniach 9-11.05 w Gdańsku - głównym celem spotkania była analiza krytyczna wniosków wynikających z konsultacji społecznych w odniesieniu do potrzeb, analizy SWOT oraz celów, budżetu LSR, kryteriów wyboru operacji. Wnioski: analiza zapotrzebowania wskazuje na największą potrzebę wsparcia w obszarze infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej, działań prośrodowiskowych oraz edukacyjnych.

Dokumentacja zdjęciowa ze spotkania wyjazdowego.

6. **Spotkania konsultacyjne z przedstawicielami gmin partnerskich** – służyły wymianie poglądów na temat zasad komunikacji, oraz zasad wyboru operacji i ustalania zasad tworzenia i zmiany kryteriów wyboru. Wnioski: przy budowie kryteriów należy uwzględnić specyfikę projektów realizowanych przez jsfp. Przemawia adresowanie ich do szerokiego grona odbiorców. (Termin i miejsce realizacji: 25.04.2023 roku - Siedziba LGD)

7. **Wywiad indywidualny** z Dyrektorem i Wicedyrektorem w Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie – obejmował dyskusję dot. celów strategii obejmujących zakresem tworzenie miejsc pracy przez osoby podejmujące jak i prowadzące działalność gospodarczą. Ważnym elementem spotkania była kwestia kobiet jako grupy w niekorzystnej sytuacji. Wnioski: Kobiety to bezwzględnie grupa w niekorzystnej sytuacji w dostępie do rynku pracy.

Przeważają w strukturze bezrobotnych, wśród bezrobotnych pozostających bez pracy kobiety stanowią 59,00 %. Wpływ na to mają: rola kobiety w rodzinie i niemożność podejmowania pracy w niedogodnych godzinach lub pracy zmianowej, mniejsza ilość ofert pracy dla kobiet, mniejsza możliwość podejmowania działalności gospodarczej (Termin i miejsce: 05.04.2023 r., PUP w Kępnie).

Na każdym kluczowym etapie zostało zastosowanych kilka metod partycypacyjnych w zakresie:

1. **diagnozy potrzeb** – zespół roboczy, punkt konsultacyjny, konsultacje społeczne, e-konsultacje, wyjazdowe spotkanie fokusowe, wywiad indywidualny
2. **celów, przedsięwzięć i wskaźników** – punkt konsultacyjny, konsultacje społeczne, e-konsultacje, wyjazdowe spotkanie fokusowe, wywiad indywidualny
3. **zdefiniowania sposobów realizacji strategii i ustalania kryteriów wyboru** – punkt konsultacyjny, e-konsultacje, wyjazdowe spotkanie fokusowe, spotkania konsultacyjne z przedstawicielami gmin partnerskich
4. **tworzenia systemu monitorowania i ewaluacji** – punkt konsultacyjny, konsultacje społeczne, e-konsultacje, , spotkania konsultacyjne z przedstawicielami gmin partnerskich
5. **określenie grup docelowych i przygotowania planu komunikacji** – zespół roboczy, wywiad indywidualny, wyjazdowe spotkanie fokusowe

Dokonano analizy przyjęcia bądź odrzucenia wniosków z konsultacji na każdym z pięciu kluczowych etapów opracowania LSR poprzez przygotowanie opracowania LSR w oparciu o zestawienia wykorzystanych informacji w treściach analiz dotyczących m.in.: kluczowych grup docelowych i w niekorzystnej sytuacji, obszarów interwencji na obszarze objętym LSR, adekwatnych założeń planu komunikacyjnego i działania, monitoringu i ewaluacji, najważniejszych sfer, na które może mieć wpływ LGD, najważniejszych problemów, potrzeb i zasobów i potencjału obszaru i ludności, celów, wskaźników i kryteriów wyboru operacji, także SWOT mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń obszaru LGD w odniesieniu do diagnozy obszaru i ludności.

Reasumując partycypacyjny charakter LSR został osiągnięty na wszystkich poziomach: etapie definiowania potrzeb i problemów (partycypacyjna diagnoza i analiza SWOT), etapie określania celów i ustalania ich hierarchii (partycypacyjne cele i wskaźniki), etapie poszukiwania działań – rozwiązań, określania grupy docelowej (partycypacyjne działania i grupa docelowa).

Najważniejsze potrzeby najczęściej wskazywane przez uczestników spotkań konsultacyjnych i badań ankietowych, fokusowych, zespołów:

- ✓ wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne;
- ✓ pomoc seniorom;
- ✓ aktywność mieszkańców , aktywizacja obszarów wiejskich;
- ✓ rozwój inicjatyw lokalnych i integracji społecznej;
- ✓ wsparcie kobiet;
- ✓ opieka nad seniorami;
- ✓ integracja społeczna, aktywizacja i integracja seniorów;
- ✓ organizowanie czasu wolnego dla ludzi starszych oraz młodzieży – świetlice;
- ✓ wsparcie liderów i liderek wiejskich;
- ✓ poprawa aktywności społeczeństwa wiejskiego, wszelkiej współpracy i chęci pomagania sąsiadom i radzie;

- ✓ wzrost zaangażowania lokalnej społeczności w życie społeczne gminy;
 - ✓ aktywizacja kobiet – możliwość podjęcia zatrudnienia;
 - ✓ dotacje na założenie działalności gospodarczej;
 - ✓ pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, szczególnie dla młodych;
-
- ✓ poprawa jakości oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach;
 - ✓ pomoc młodzieży w podnoszeniu wiedzy;
 - ✓ rozwój zainteresowań dzieci, młodzieży i seniorów;
 - ✓ promowanie osiągnięć dzieci i młodzieży na miarę ich możliwości;
 - ✓ poprawa warunków edukacji (zajęcia rozwijające);
 - ✓ poprawa oferty zajęć pozalekcyjnych dla szkół i przedszkoli;
 - ✓ równe szanse dla wszystkich dzieci młodzieży;
 - ✓ wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych- rozwój oferty edukacyjnej szkół;
 - ✓ nauka języków obcych dla dorosłych; pomoc młodzieży w podnoszeniu wiedzy;
 - ✓ edukacja dorosłych; rozwój zainteresowań mieszkańców;
-
- ✓ poprawa estetyki sołectw;
 - ✓ rozwój infrastruktury małej (parki, skwery, ścieżki, łąki kwietne);
 - ✓ zazielenianie przestrzeni publicznej;
 - ✓ poprawa bazy sportowej;
 - ✓ modernizacja sal wiejskich;
 - ✓ poprawa warunków do spędzania wolnego czasu i sportu;
 - ✓ aktywizacja społeczności w kierunku aktywności fizycznej;
 - ✓ rozbudowa bazy rekreacyjnej; boiska plażowe;
 - ✓ poprawa jakości spędzania czasu na świeżym powietrzu poprzez budowę stref rekreacji;
 - ✓ poprawa jakości powietrza poprzez budowę ścieżek rowerowych;
 - ✓ wzrost dostępności do obiektów rekreacyjnych;
 - ✓ poprawa jakości życia poprzez budowę obiektów sportowych i rekreacyjnych;
 - ✓ upowszechnianie aktywności sportowej jako prozdrowotnej funkcji integracji międzypokoleniowej;
 - ✓ rozbudowa i poprawa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, bazy kulturalnej i oświatowej;
 - ✓ poprawa dostępności do obiektów kulturalno-sportowych;
 - ✓ rozwój bazy kulturalno-edukacyjno-rekreacyjnej dla młodzieży;
 - ✓ budowa infrastruktury do aktywności dzieci i młodzieży;
 - ✓ wsparcie dyscyplin sportowych, doposażenie w sprzęt sportowy;
 - ✓ wzrost zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne;
 - ✓ ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez modernizację obiektów zabytkowych oraz jego promocja poprzez publikację i imprezy lokalne;
 - ✓ remont zabytków;
 - ✓ poprawa infrastruktury oświatowej i kulturalnej;
 - ✓ poprawa infrastruktury zabytków i wykorzystanie jej na cele społeczne, kulturalne, rekreacyjne;
 - ✓ poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz sal wiejskich (dla niepełnosprawnych);

- ✓ dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- ✓ rozwój inicjatyw lokalnej społeczności;
- ✓ wsparcie dla bibliotek w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego;
- ✓ rozwój różnorodności biologicznej;
- ✓ doposażenie miejsc służących integracji społecznej;
- ✓ wzmacnianie tożsamości lokalnej;
- ✓ dbałość o środowisko i przyrodę;
- ✓ walka o czyste powietrze;
- ✓ dbałość o pszczoły i pszczelarstwo;
- ✓ kultywowanie tradycji;
- ✓ poprawa jakości oferty kulturalnej niespotykanej na terenach wiejskich.

Wnioski z przeprowadzonych konsultacji można rozbić na dwie grupy tj.: wnioski przyjęte i wnioski nieprzyjęte. Wnioski przyjęte to takie, które większość uczestników wskazało jako najważniejsze problemy na obszarze Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski.

Wnioski te mają również odzwierciedlanie w kryteriach wyboru operacji, które promować będą operacje w zakresie rozwoju turystyki oraz wykorzystujące zasoby i walory lokalne.

O nieprzyjęciu wniosku decydowały głównie: brak powiązania z diagnozą obszaru i analizą SWOT, niezgodność z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i UE lub wartość przedsięwzięcia przekraczająca budżet LSR, lub zbyt ogólna treść wniosku. Przykładowe wnioski nieprzyjęte to: budowa sieci światłowodowych, budowa dróg, kanalizacji, poprawa jakości życia, poprawa infrastruktury.

Informowanie lokalnej społeczności o realizacji LSR

LGD przeprowadziła wśród mieszkańców ankietę dotyczącą komunikacji w ramach E-konsultacji. Mieszkańcy zostali również objęci badaniami w tym zakresie w trakcie ewaluacji działań LGD. Bardzo dobrze została oceniona strona internetowa i media społecznościowe LGD i została wskazana, jako jedno z ważniejszych źródeł informacji, zaraz po stronach i mediach społecznościowych gmin członkowskich. Kolejno mieszkańcy oczekują informacji otrzymanych drogą mailową.

Rola komunikacji nieformalnej w LGD.

Komunikacja nieformalna wynika z interpersonalnych relacji członków i pracowników LGD, która zbliża do siebie na zasadzie sympatii, podobieństw, poglądów. W efekcie w stowarzyszeniu tworzy się nieoficjalny obieg informacji, który tworzy się poza liniami podporządkowania. Komunikacja nieformalna rozwija się w trudnych niejasnych sytuacjach kryzysowych lub gdy informacja pionowa i oficjalna jest w odczuciu członków LGD zniekształcona, niepełna czy też niedokładna. Niepewność, chaos i sprzeczne informacje mogą powodować podejrzliwość. Komunikacja nieformalna jest z reguły systemem sprawniejszym i szybszym niż formalna komunikacja.

Animowanie do innowacji

LGD będzie animować przedsiębiorców do wdrażania innowacyjnych działań w zakresie świadczenia usług w dla lokalnej społeczności. Przyjęto produktową definicję innowacyjności – więcej w rozdziale VI.

LGD zleci ekspertowi przygotowanie materiałów na temat innowacyjności i przykładów innowacji w tym zakresie, następnie udostępni te materiały potencjalnym wnioskodawcom, również podczas szkolenia przygotowującego do złożenia wniosków w naborze. Innowacja będzie premiowana w kryteriach wyboru operacji i omawiana podczas konsultacji indywidualnych z wnioskodawcami.

Animowanie do partnerstwa

W wyniku przeprowadzonych konsultacji LGD zdiagnozowała potrzebę zacieśnienia współpracy między bibliotekami publicznymi z terenu LGD jak i spoza obszaru LGD. Biblioteki dysponują znacznie szerszym wachlarzem działań, którymi mogą oddziaływać na mieszkańców, jak również wykorzystać swój potencjał poprzez współpracę między sobą i wymianę doświadczeń i kompetencji. Brak realizowanej do tej pory współpracy między tymi instytucjami, przy coraz szerszym zakresie ich działania, nie wykorzystuje w pełni ich bazy lokalowej, potencjału kulturotwórczego, edukacyjnego i informacyjnego, jak również rozwoju cyfrowego. Dlatego LGD będzie zachęcała podmioty związane z czytelnictwem do sieciowania i realizacji projektów w partnerstwie, w tym z podmiotami spoza obszaru.

W trakcie szkoleń przed naborami w ramach projektów grantowych przedsięwzięcia P.3.3. LGD przewiduje poszukiwanie i kojarzenie partnerów w ramach operacji realizowanych w partnerstwie. Przewiduje się zachęcanie do współpracy, przedstawienie korzyści, w tym możliwość uzyskania dodatkowych punktów w konkursie.

Przewiduje się także utworzenie internetowej bazy partnerów, która umożliwi zgłaszanie nowych inicjatyw/pomysłów na operacje w partnerstwie.

Uwzględnienie, zarówno na etapie tworzenia jak i realizacji LSR, zasad horyzontalnych określonych w art. 9 rozporządzenia 2021/1060.

W LSR na etapie tworzenia i realizacji uwzględniono zasady horyzontalne określone w art. 9 rozporządzenia 2021/1060 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, w tym:

1) poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w procesie wdrażania Funduszy - prawa i zasady w odniesieniu do sześciu zagadnień: godności, wolności, równości, solidarności, praw obywatelskich i wymiaru sprawiedliwości.

Podczas przygotowania LSR, na każdym etapie, w trakcie spotkań i konsultacji w pełni przestrzegane były prawa podstawowe, przejawiające się z stosowaniu języka oraz zachowań szanujących godność oraz wolność każdej osoby, w szczególności w wymiarze praw obywatelskich dając każdemu mieszkańcowi obszaru LSR możliwość aktywnego udziału w procesie przygotowania LSR, wnoszenia uwag, opinii w zróżnicowanych formach zapewniających dostępność, równość oraz swobodę wypowiedzi. Formuła spotkań była otwarta, zaproszenia były formułowane językiem uwzględniającym zapobieganie wszelkiej dyskryminacji, formy spotkań i miejsca były dostępne dla każdego. Formuła funkcjonowania LGD jest otwarta na nowych członków, zasady przystąpienia do LGD i funkcjonowania w jej organach są precyzyjnie określone w statucie i regulaminach. LGD i LSR funkcjonują w konkretnych ramach prawnych uwzględniających przepisy prawa krajowego i prawa Unii Europejskiej.

Realizacja LSR ze środków UE uwzględnia następujące prawa ujęte w Karcie Praw Podstawowych UE.

2) równość mężczyzn i kobiet oraz uwzględnianie aspektu i perspektywy płci brano pod uwagę i propagowano w całym procesie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów.

Na etapie tworzenia LSR zasady te były przestrzegane, szeroko dyskutowane zasady równościowe oraz lokalne potrzeby w zakresie równości i dostępności. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w

ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 LGD Wrota Wielkopolski będzie dążyć do zwiększenia uczestnictwa kobiet w zatrudnieniu. W praktyce będzie to uwzględnione na każdym etapie wdrażania projektów ze środków EFS+, gdzie przy ocenie projektów obowiązkowe będzie zastosowanie w stosownym formularzu oceny „standardu minimum”.

3) zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów

W ramach wsparcia finansowanego ze środków LSR, w szczególności z EFS+ stosowana będzie zasada równości szans i niedyskryminacji, a więc unikanie lub przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na każdym etapie wdrażania LSR tj. podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli projektów wdrażanych w ramach LSR.

4) cele są realizowane zgodnie z celem wspierania zrównoważonego rozwoju, określonym w art. 11 TFUE, oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić poważnych szkód”.

Ocena projektów inwestycyjnych wdrażanych w ramach LSR pod kątem zasady „nie czynić poważnych szkód” ma na celu nie udzielanie wsparcia projektom, które mogą czynić szkody w następujących celach środowiskowych.

Co więcej we wszystkich celach LSR są uwzględniane cele ONZ dotyczące zrównoważonego rozwoju, ponieważ cała idea LSR opiera się dążeniu do zapewnienia równowagi pomiędzy potrzebami ludzi w zakresie warunków życia, rozwoju, pracy, aktywności społecznej i zawodowej a prawem do funkcjonowania w zgodzie z naturą i odpowiedzialności za naturę. Zrównoważony rozwój to także dążenie do zwiększania świadomości i odpowiedzialności współczesnych pokoleń, że należy znajdować takie rozwiązania rozwojowe, które będą gwarantować dalszy wzrost społeczno-gospodarczy, a jednocześnie włączać w procesy rozwojowe wszystkie grupy społeczne, dając im możliwość czerpania korzyści ze wzrostu gospodarczego. To także odpowiedzialność społeczna za stan środowiska naturalnego jakie zostawimy przyszłym pokoleniom. LSR zdecydowanie podkreśla te cele i dąży do rozwoju inicjatyw włączających społecznie i podnoszących świadomość środowiskową, zarówno w Planie komunikacji jak i w planowanej operacji własnej.

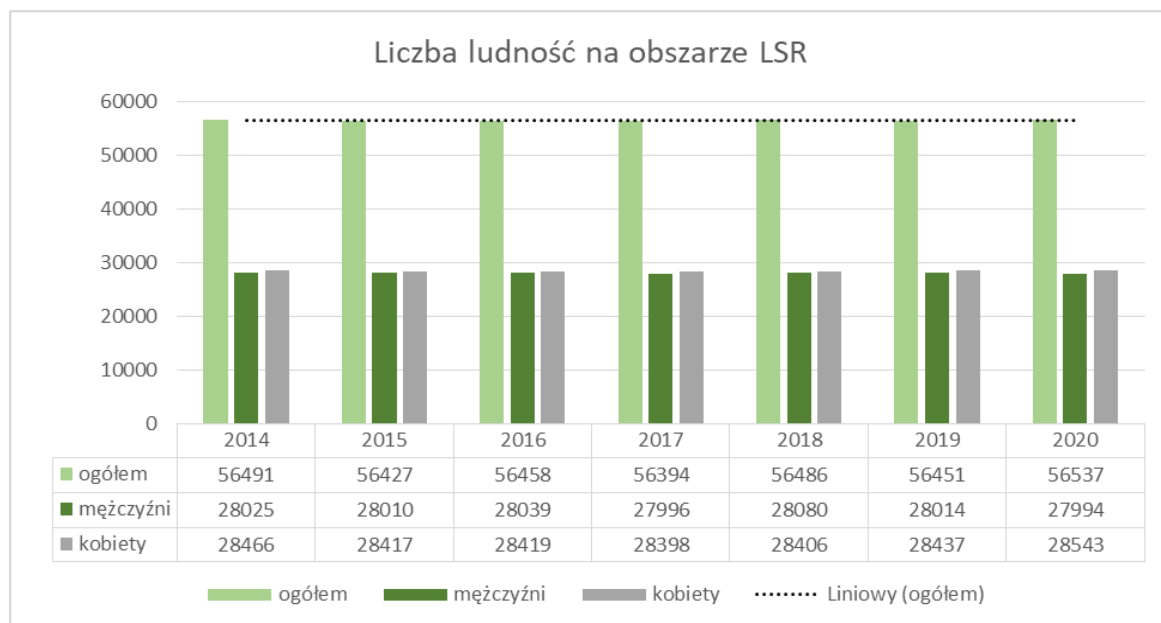
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA POTRZEB I POTENCJAŁU LSR

IV.1. Analiza potrzeb rozwojowych

IV.1.1 Uwarunkowania społeczne

W wymiarze społecznym obszar objęty realizacją LSR rozwija się stabilnie. Dobrze kształtuje się przede wszystkim sytuacja demograficzna.

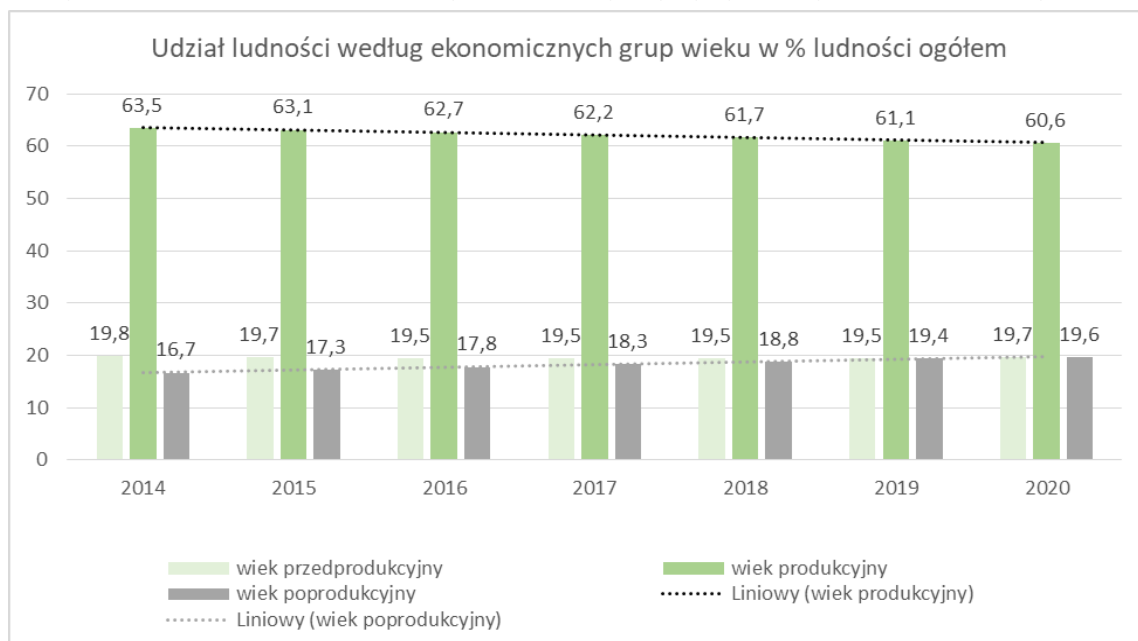
Wykres nr 1. Liczba ludności LSR.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na przedstawionym wykresie liczba mieszkańców obszaru LSR nie uległa praktycznie żadnym znaczącym zmianom we wskazanym zakresie. Biorąc pod uwagę wszechobecny trend depopulacji, dane przedstawione na wykresie można uznać za korzystne oraz wyróżniające na tle innych LGD.

Wykres nr 2. Udział ludności według ekonomicznych grup społecznych w % ludności ogółem.

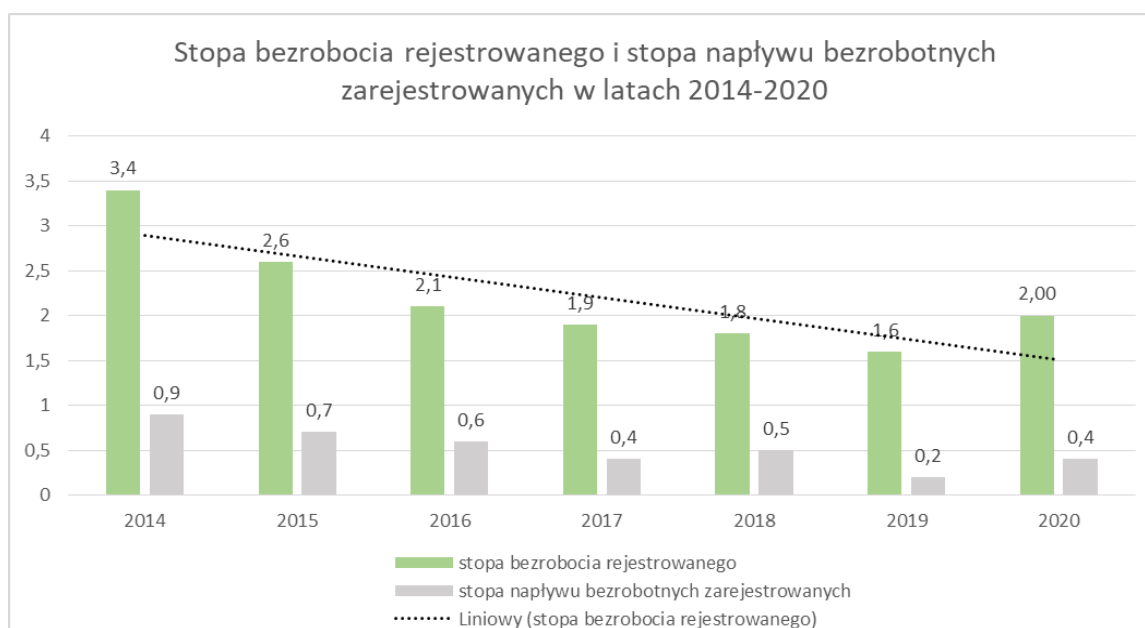
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Przedstawione dane w przeciwieństwie do danych liczby ludności budzą niepokój dotyczący starzenia się społeczności lokalnej. Przejawia się to sukcesywnym powiększaniem się udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w odniesieniu do ludności ogółem widać to na przestrzeni lat 2014-2020 wartość ta wzrosła z 16,7% do 19,6% przy jednoczesnym braku wzrostu grupy w wieku przedprodukcyjnym.

Pod względem funkcjonalnych grup wieku, na obszarze LGD według stanu na rok 2020 mieszkało 1 744 dzieci w wieku żłobkowym (0-2 lat), 2 527 dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat) oraz 5 723 dzieci w wieku szkolnym (7-15 lat). Biorąc pod uwagę zmiany, jakie zaszły w okresie 2016-2020, wówczas poza grupą dzieci w wieku żłobkowym (w której nastąpił spadek), w pozostałych grupach nastąpił wzrost liczby dzieci przy czym był on umiarkowany. W takiej sytuacji można oczekiwać, iż generalnie potrzeby w zakresie wszelkich działań opiekuńczo-edukacyjnych dedykowanych tym grupom nie powinny wykraczać poza obecnie diagnozowane. Analizując starsze grup wiekowe, młodzież w wieku 16-19 lat liczyła 2 327 osób, natomiast młode osoby dorosłe w wieku 20-24 lat liczyły 3158 osób w roku 2020. W obydwu grupach nastąpił spadek liczby osób (przy czym w grupie 20-24 lat był on wyraźnie większy). Łączna populacja młodych mieszkańców do 24 lat, wynosiła w 2020 roku 15 479 osób (stanowiąc 27,4 % ludności obszaru LGD) i wzrosła względem roku 2016. Liczba mieszkańców w grupach starszych wynosiła w grupie 65+ 9 206 w roku 2020 i znacząco wzrosła w porównaniu do roku 2016. Może się to wiązać z rosnącymi oczekiwaniami zarówno w zakresie działań aktywizacyjno-integracyjnych dla ludzi młodych i seniorów oraz usług opiekuńczych dla seniorów.

IV.1.2 Rynek pracy

Wykres nr 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

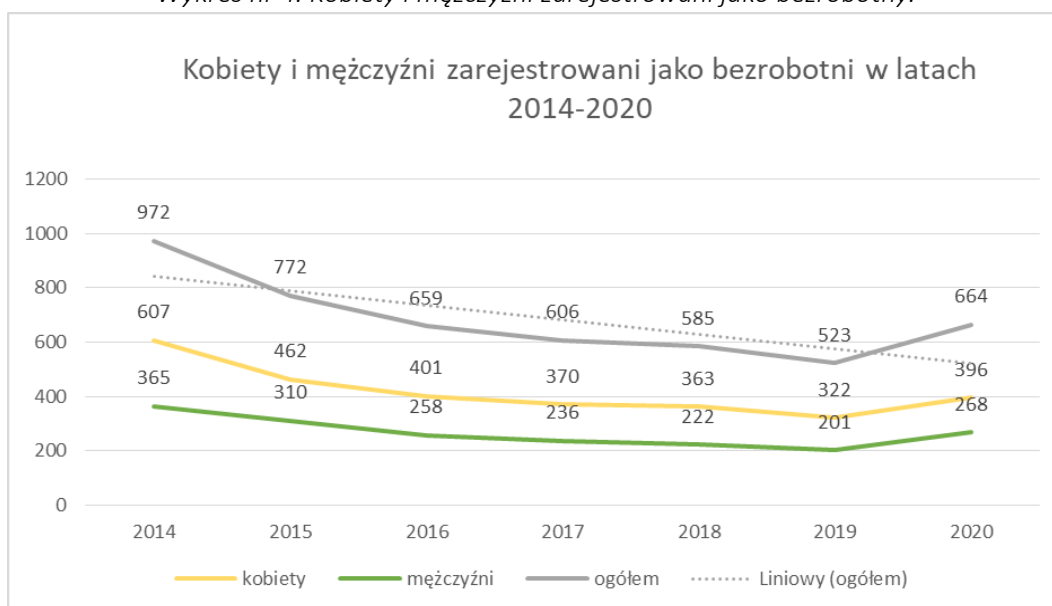
Stopa bezrobocia na obszarze LGD w 2021 w stosunku do województwa Wielkopolskiego była o połowę niższa. Niski poziom bezrobocia na terenie LSR jest spowodowany dużą ilością zakładów produkcyjnych oraz wysoką przedsiębiorczością społeczeństwa. Niekorzystnym jednak trendem jest rozwój tak zwanej „szarej strefy”, często pracodawcy obniżają koszty zatrudnienia.

Tabela nr 4. Stopa bezrobocia rejestrowanego w LGD, Wielkopolsce i Polsce.

LATA	Stopa bezrobocia w Polsce	Stopa bezrobocia w Wielkopolsce	Stopa bezrobocia na terenie LGD	Liczba bezrobotnych pozostająca bez pracy dłużej niż 1 rok na obszarze LGD Wrota Wielkopolski	Liczba bezrobotnych pozostająca bez pracy dłużej niż 1 rok na obszarze Wielkopolski
2019	5,20%	2,80%	1,60%	183	12 739
2020	6,30 %	3,70 %	1,90%	235	19 084
2021	5,80 %	3,20%	1,70 %	255	19 026

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Wykres nr 4. Kobiety i mężczyźni zarejestrowani jako bezrobotni.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela nr 5. Bezrobocie kobiet z obszaru LSR w stosunku do województwa

LATA	Liczba bezrobotnych kobiet na obszarze LGD Wrota Wielkopolski	Liczba bezrobotnych kobiet w województwie wielkopolskim	Udział % kobiet w ogóle bezrobotnych na obszarze LGD Wrota Wielkopolski	Udział % kobiet w ogóle bezrobotnych w Wielkopolsce
2018	363	31 452	62,05	61,83
2019	322	27 986	61,57	60,43
2020	396	35 548	59,64	58,32
2021	332	29 600	58,66	59,38

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

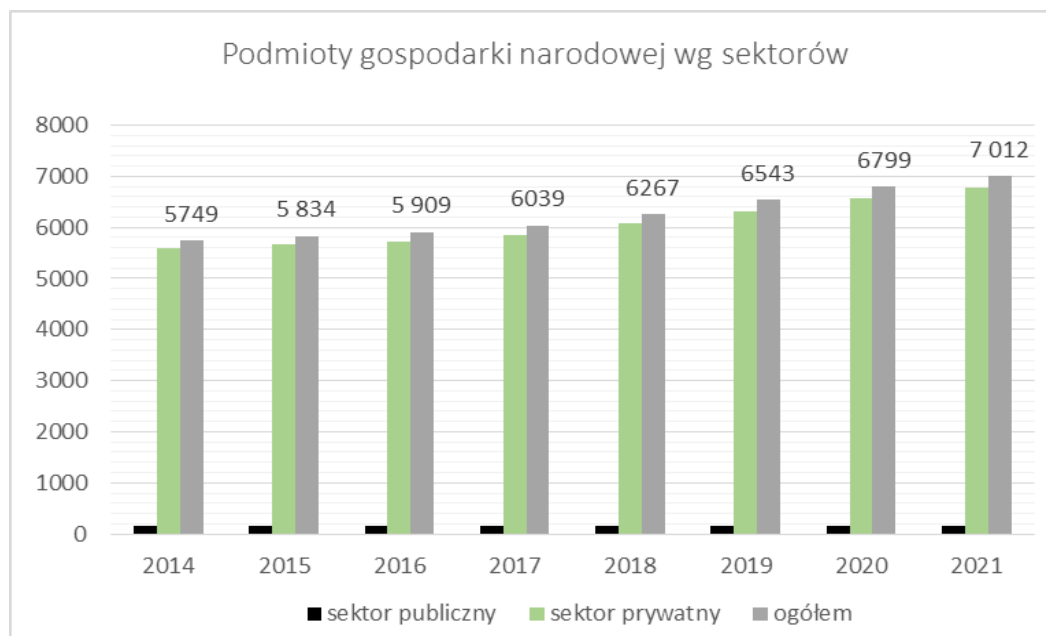
Na obszarze LGD występuje bardzo wysoki udział kobiet w ogóle bezrobotnych. Widać to na wykresie 3 , oraz tabeli nr 5. Wykres prezentuje liczbę bezrobotnych kobiet w stosunku do mężczyzn. Na przestrzeni lat widać wyraźnie, że to kobiety częściej rejestrują się jako bezrobotne. Jest to między innymi spowodowane dominacją sektora meblowego w strukturze gospodarki naszego regionu. Sektor ten zatrudnia głównie mężczyzn. Ponadto kobiety częściej niż mężczyźni pozostają w domu i sprawują opiekę nad dziećmi i wnukami po długotrwałym wykluczeniu z aktywnego życia w społeczeństwie trudno im jest wrócić na rynek pracy. Kwestia bezrobocia kobiet została dość mocno zasygnalizowana na spotkaniach konsultacyjnych, ponadto podczas dyskusji mieszkańcy wskazali również, iż brakuje dobrych ofert pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem, co sprzyja emigracji ludzi młodych za granicę w celu poszukiwania lepiej płatnej pracy.

Aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu w urzędach pracy jest przede wszystkim kierowanie bezrobotnych na staże, prace interwencyjne oraz roboty publiczne, kierowanie na szkolenia i kursy zawodowe a także realizacja projektów unijnych, refundowanie pracodawcom kosztów doposażenia stanowiska pracy. Jednakże obecny system oświaty w Polsce nie jest kompatybilny z rynkiem pracy. Osoby młode, które wchodzą na rynek pracy nie posiadają odpowiedniego przygotowania zawodowego. Brakuje wykwalifikowanych pracowników specjalizujących się w określonych dziedzinach. Biorąc pod uwagę powyższe ważna jest elastyczność na rynku pracy oraz możliwość ciągłego doksztalcania się oraz przekwalifikowania.

IV.1.3. Uwarunkowania gospodarcze

Na terenie LGD Wrota Wielkopolski funkcjonuje wiele małych i dużych przedsiębiorstw. Według struktury własności w powiecie kępińskim przeważa sektor prywatny, w roku 2021 liczba przedsiębiorstw w sektorze prywatnym wynosiła 7012 i w porównaniu do roku 2014 gdzie wartość ta wynosiła 5584, obserwujemy znaczny wzrost.

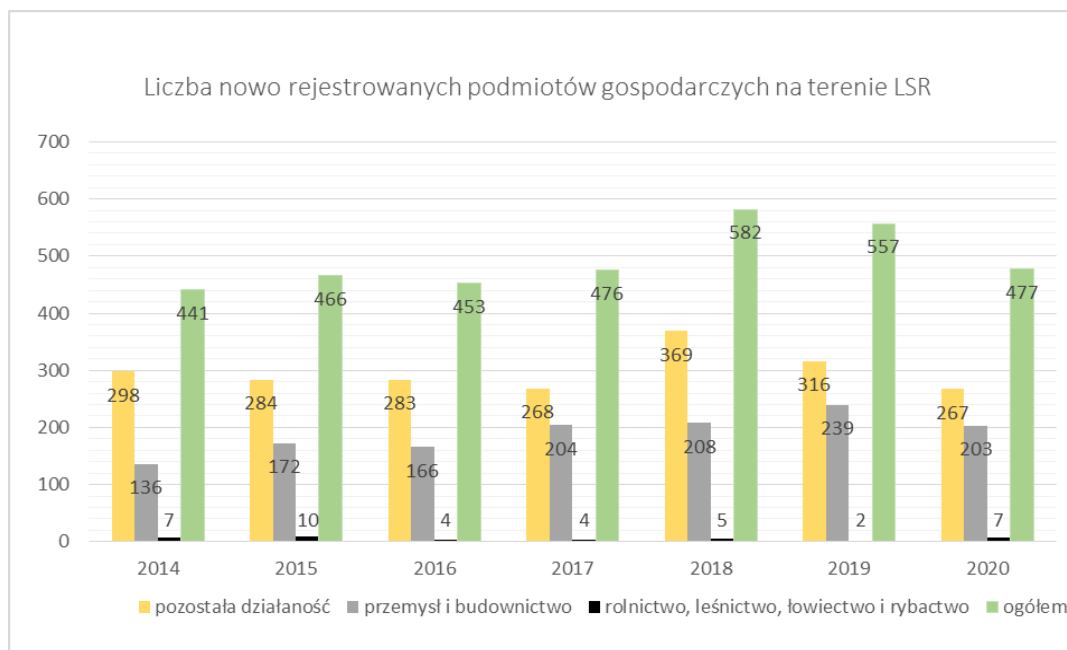
Wykres nr 5. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych zgodnie z wykresem poniżej utrzymuje się na podobnym poziomie choć w roku 2020 obserwujemy spadek w stosunku do lat 2018 i 2019 być może wpływ na trend spadkowy miał wybuch epidemii COVID-19.

Wykres nr 6. Liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie LSR.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Obszar powiatu kępińskiego jest specyficzny pod względem przedsiębiorczości. Ludzi na wskazywanym obszarze charakteryzuje pomysłowość oraz odwaga w tworzeniu nowych przedsiębiorstw co ma pozytywny wpływ na tworzenie nowych miejsc pracy. W kolejnym okresie programowania planuje się wspierać przyszłych przedsiębiorców poprzez możliwość pozyskania środków na otwarcie jak i rozwój przedsiębiorców.

Tabela nr 6. Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych dane na grudzień 2021r.

Liczba podmiotów	Obszar LSR	Wielkopolska	Polska
Sekcja C dział 31 (Produkcja mebli)	724	5108	36 351
Ogółem	7012	477 444	4 836 214
Sekcja C/Ogółem	1 426	41 874	394 186

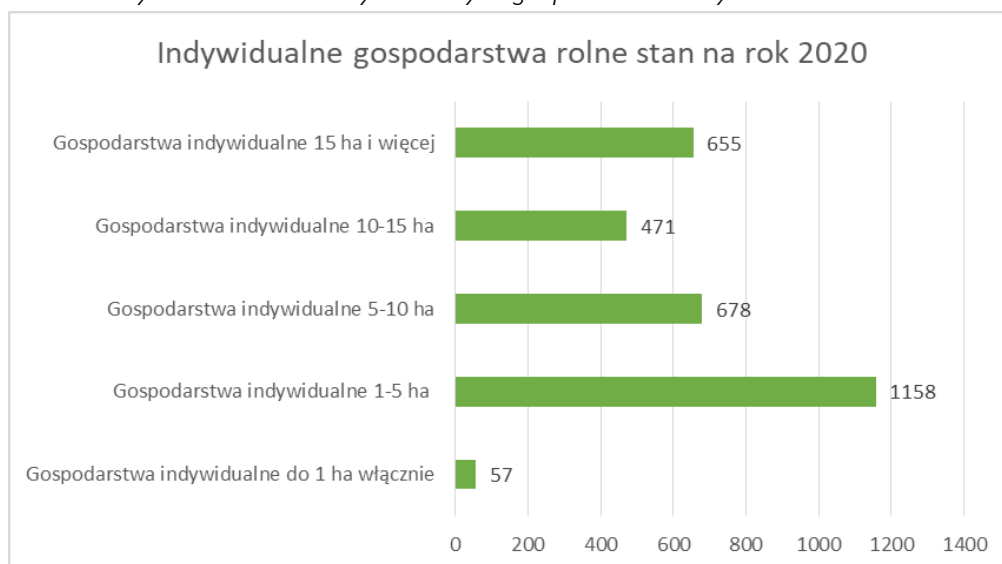
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na obszarze LGD Wrota Wielkopolski znajduje się ponad ośmiokrotnie więcej firm sektora meblowego w stosunku do ogólnej liczby działających firm niż statystycznie na obszarze całego województwa i kraju. Dzięki wskazaniu odpowiednich grup, które będą wspierane w ramach LSR obszar powiatu kępińskiego będzie rozwijał się nie tylko w branży meblowej, co przyczyni się do dywersyfikacji sektora gospodarczego oraz skłoni beneficjentów do innowacyjnych pomysłów. Obszar LSR nie wyróżnia się na tle Wielkopolski jeśli chodzi o innowacyjność. Brak na obszarze innowacyjnych pomysłów wśród przedsiębiorców. W związku z rewolucją przemysłową 4.0, którą generują postęp naukowy, robotyzacja, sztuczna inteligencja, gospodarka cyfrowa. Obszar LSR wymaga dążenia do nowych trwałych przewag konkurencyjnych wśród istniejących przedsiębiorstw. Konieczne jest selektywne i skoncentrowane wspieranie konkretnych sektorów gospodarczych z wykorzystaniem narzędzi innowacji. Możliwość pozyskania środków przez beneficjentów na własną działalność i kryterium preferencyjności dla kobiet na pewno przyczyni się do redukcji bezrobocia wśród grupy kobiet. Wypracowane w LSR cele nie zamykają a wręcz promują

wzmacnianie na obszarze kapitału intelektualnego, wspierają działania sprzyjające ochronie środowiska, działania prozdrowotne, ginące rzemiosła. Powstawanie nowych firm oraz rozwój obecnych będzie sprzyjał promocji nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązań projektowych powodujących rozwój gospodarczy regionu.

IV.1.4. Rolnictwo na obszarze LSR

Wykres nr 7. Stan indywidualnych gospodarstw rolnych na rok 2020.

Źródło: Bank Danych Ludowych GUS.

Na diagnozowanym obszarze największą wartość stanowią gospodarstwa indywidualne o powierzchni od 1 do 5 ha. Gospodarstwa te stanowią prawie 1/3 wszystkich gospodarstw w powiecie. Następnie plasują się gospodarstwa o powierzchni od 5 do 10 ha. Najmniejszy udział w ogóle gospodarstw mają te o powierzchni do 1 ha. Analizując powyższy wykres należy uznać że rolnictwo na obszarze opiera się głównie na małych gospodarstwach rolnych.

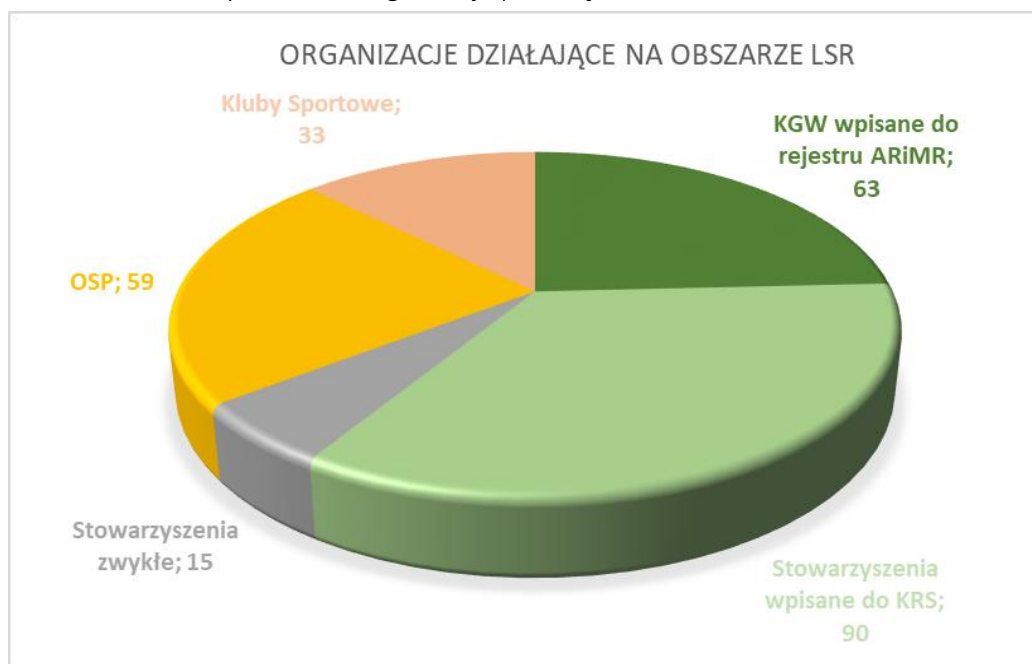
IV.1.5. Przedsiębiorczość społeczna

Wyzwaniem w kolejnych latach jest tworzenie warunków rozwoju partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej oraz stymulowanie wzrostu zaufania społecznego, służące integracji społecznej oraz wzmacnianiu tożsamości regionalnej. Kluczowe w tym aspekcie jest wsparcie obszaru ekonomii społecznej i solidarnej, której narzędzia mogą być odpowiedzią na potrzebę budowania odpowiedzialnych wspólnot lokalnych. Podmioty ekonomii społecznej mogą być nie tylko lokalnym realizatorem usług publicznych, ale też partnerem samorządów lokalnych w tworzeniu warunków do społecznej partycypacji i odpowiedzialności. Podmioty ekonomii społecznej stanowią doskonałe uzupełnienie gospodarki publiczno-prywatnej. Dzięki swoim założeniom mogą skutecznie rozwiązywać problemy społeczne, a zwłaszcza przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.

IV.1.6. Działalność sektora społecznego

Duże znaczenie dla regionu ma istnienie stowarzyszeń, które zakładają działalność na rzecz określonej gminy lub miejscowości. To one przejęły na siebie obowiązki związane ściśle z działalnością kulturalną, w tym wydawniczą, krzewienia wiedzy historycznej, organizowanie wystaw, konkursów i aktywnych form wypoczynku dla dzieci, młodzieży i seniorów. Poniższa tabela obrazuje aktywność społeczną na obszarze LSR.

Wykres nr 8. Organizacje pozarządowe na obszarze LSR

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z diagramu wynika, że na diagnozowanym obszarze szczególnie liczne są Stowarzyszenia następnie, Koła Gospodyń Wiejskich a dalej Ochotnicze Straże Pożarne oraz Ludowe Zespoły Sportowe. W przypadku pierwszej organizacji to rola KGW na diagnozowanym obszarze znacząco się zmieniła od ostatniej perspektywy finansowej, bowiem ze względu na uregulowanie przepisów prawnych, KGW mogło być beneficjentem PROW 2014-2020. W kolejnej perspektywie warto nadal wspierać Koła Gospodyń, tym bardziej, że w tego rodzaju organizacji członkami są osoby powyżej 60 roku życia a grupa ta została zdiagnozowana jako jedna z grup wymagająca wsparcia. Drugą pod względem liczebności członków organizacją szczególnie aktywną na diagnozowanym terenie jest Ochotnicza Straż Pożarna.

Wg stanu na marzec 2021 roku na terenie objętym LSR działało :

- 93 stowarzyszenia
- 59 OSP
- 8 fundacji
- 12 stowarzyszeń zwykłych
- 38 klubów sportowych.

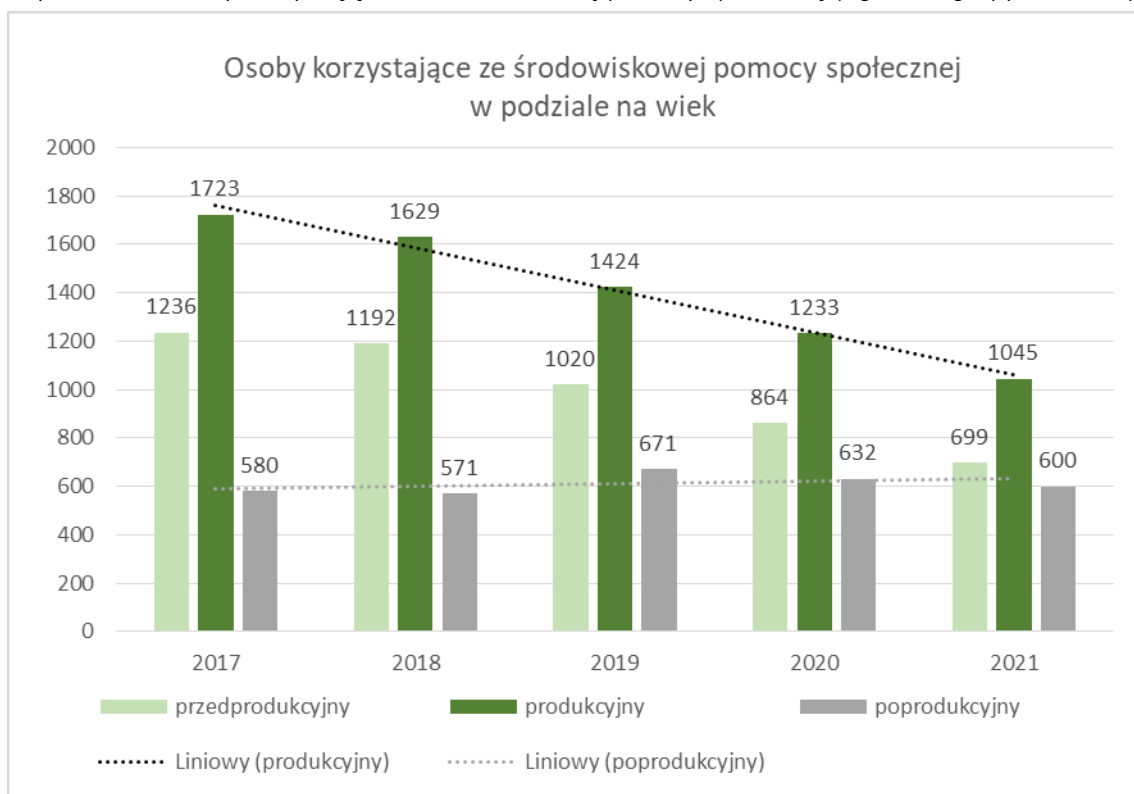
Większość organizacji lokalnych charakteryzuje niewielki potencjał finansowy i organizacyjny, co znacznie ogranicza ich działania. Problemy te podnoszone były podczas spotkań konsultacyjnych oraz w pracach zespołu partycypacyjnego. Mimo rosnącej aktywności społecznej mieszkańców, nadal obserwuje się braki wsparcia finansowego dla organizacji społecznych. Wiele inicjatyw lokalnych, poszerzających ofertę kulturalną obszaru nie jest realizowanych ze względu na brak środków i wsparcia merytorycznego. Oferta kulturalna i rekreacyjna jest niewystarczająca, na co szczególną uwagę wskazywali mieszkańcy biorący udział w spotkaniach w poszczególnych gminach. Ponadto innym problemem z którym borykają się działające organizacje jest brak wzajemnej współpracy i dobrej komunikacji. Podczas spotkań wskazano że na obszarze jest wiele zmodernizowanych świetlic wiejskich jednak nie są one dostatecznie wykorzystywane. Ważne jest aby wykorzystać istniejącą infrastrukturę i

zapropnować odpowiednią ofertę kulturalno-rekreacyjną odpowiednią do wieku. Istniejące świetlice można zaanektować na Kluby Seniora lub Kluby Młodzieżowe. Podczas spotkań zwrócono uwagę na niski udział ludzi młodych w organizacjach pozarządowych. W obecnych czasach szybkość życia i ciągła pogoń za dobrami materialnymi powoduje obniżenie aktywności w dziedzinie działalności społecznej oraz współpracy i więzi międzyludzkich. Wśród społeczności obserwuje się zjawisko zamykania się w wąskim gronie i niechęć do pracy na rzecz miejscowości czy kraju. Dlatego bardzo ważne jest zachęcanie społeczeństwa do wspólnych działań i oraz nacisk na budowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Rozwiązaniem dla problemów z biurokracją i ciągłymi zmianami przepisów mogłyby być działania związane z podniesieniem kompetencji i aktywizacji liderów organizacji pozarządowych, w tym poprzez organizację szkoleń, warsztatów, konferencji, wizyt studyjnych oraz w szczególności działania integracyjne, służące inicjowaniu współpracy między NGO.

IV.1.7. Problemy społeczne

Na terenie LGD funkcjonuje siedem gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, które mają za zadanie zapobiegać problemom bezrobocia, ubóstwa i patologiom. Ponadto na obszarze LSR działa ośrodek pobytu dziennego dla niepełnosprawnych tak zwane Warsztaty Terapii Zajęciowej, do którego codziennie dowożonych jest kilkudziesięciu podopiecznych. Uczestnikami są osoby niepełnosprawne intelektualnie, bądź fizycznie, o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności.

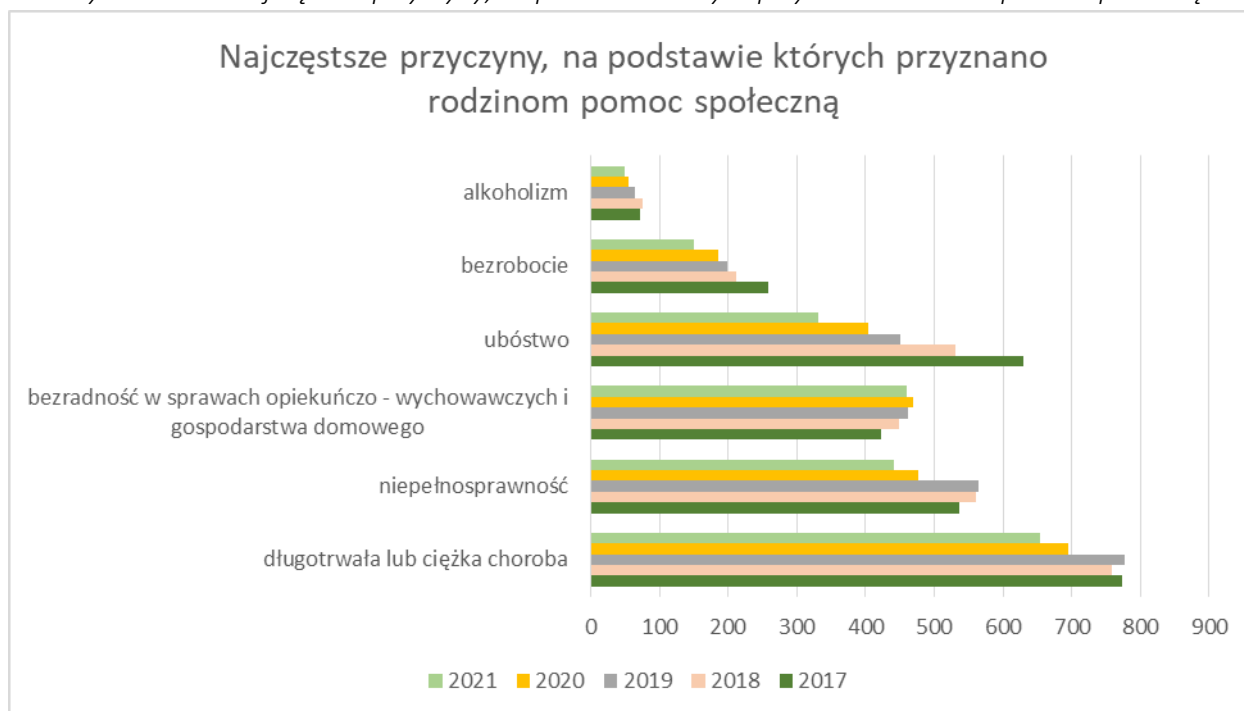
Wykres nr 9. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej (ogółem i grupy wiekowe)

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na obszarze LSR odnotowuje się wyraźny spadek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej co pośrednio świadczy o poprawie jakości życia, lepszej sytuacji materialnej gospodarstw domowych.

Wykres nr 10. Najczęstsze przyczyny, na podstawie których przyznano rodzinom pomoc społeczną

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Wśród najczęstszych przyczyn przyznawania pomocy społecznej w ostatnich latach znalazły się głównie: długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Ogólnoświatowy trend starzejącego się społeczeństwa przekłada się na wiele aspektów życia społecznego. Wprowadzenie promocji zdrowego stylu życia ma uświadomić społeczeństwo, że jest to jedna z form profilaktyki przed chorobami cywilizacyjnymi, które często wyłączają z aktywności zawodowej. W krajach, tzw. rozwiniętych najczęstszą przyczyną zachorowań na obecne choroby cywilizacyjne, do których zalicza się choroby układu krążenia, nowotwory, otyłość, cukrzycę typu II, wypadki i urazy oraz choroby psychiczne jest niewłaściwy styl życia spowodowany złymi nawykami zdrowotnymi.

Na terenie powiatu kępińskiego funkcjonuje 19 przychodni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w tym w Kępnie znajduje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z pogotowiem ratunkowym i Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym. W każdej gminie działają prywatne gabinety i poradnie. Najwięcej jest skupionych w mieście i gminie Kępno oraz gminie Baranów. Brakuje natomiast placówek oferujących usługi specjalistów, a przede wszystkim także ośrodków opieki dla seniorów i wsparcia młodzieży. Podczas konsultacji społecznych oraz w trakcie prac zespołu do pisania LSR wskazano wzrost problemów natury psychologiczno - psychicznych wśród ludzi młodych, warto zatem poza zaopiekowaniem od strony medycznej stworzyć ludziom młodym ofertę zajęć pozaformalnych o różnej tematyce dostosowanej do aktualnych potrzeb, podczas których młodzież będzie się mogła realizować.

IV.1.8. Obszar edukacji formalnej i pozaformalnej

System oświatowy diagnozowanego obszaru tworzy: 29 szkół podstawowych, 4 licea ogólnokształcące, szkoła muzyczna, zasadnicza szkoła zawodowa i szkoła branżowa 2, Centrum kształcenia ustawicznego, Uniwersytet Trzeciego Wieku, szkoła specjalna oraz 32 przedszkola, 9 żłobków. Pomimo dobrego dostępu do szkolnictwa i dobrze rozwiniętej sieci szkolnej mieszkańcy wskazują, iż brak jest na obszarze oferty edukacji pozaformalnej dla dzieci i młodzieży. Podczas spotkań wyraźnie zaznaczono że dostęp oraz ilość przedszkoli i żłobków wyraźnie wzrosła jednak brak jest oferty zajęć dodatkowych już poza obszarem szkoły. Wielkopolska jak i obszar LSR na tle krajów UE zajmuje niską pozycję pod względem udziału w kształceniu osób w wieku od 25 do 64 lat. Odsetek osób

dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu z roku na rok maleje. W ostatnich latach jest on niższy niż prawie dwie dekady temu, pomimo rozwoju i poprawy jakości kształcenia w tym czasie. Wskazany trend został potwierdzony wśród ankiet i podczas konsultacji. Na obszarze LSR niski udział kształcenia osób dorosłych jest spowodowany brakiem dostępu do szerokiej oferty kształcenia dla dorosłych aktywnych zawodowo, ukierunkowanych gospodarczo na branżę meblarską. W obszarze szkolnictwa zawodowego zasadniczym problemem jest niedostateczna współpraca między szkołami a środowiskiem pracodawców. Szczególnie ważne jest zapewnienie udziału lokalnych firm w procesie kształcenia umiejętności zawodowych. Kolejnym problemem na styku edukacji i rynku pracy jest niedostatecznie rozwinięte doradztwo zawodowe w szkołach, skutkujące często przypadkowym, opartym na pozamerytorycznych przesłankach, wyborem kierunku dalszego kształcenia. Wskazany problem mogą rozwiązać działania związane ze wsparciem na rzecz kształcenia dorosłych, na bazie istniejącej infrastruktury edukacyjnej, kulturowej itp. jako punktów animowania pozaformalnej edukacji osób dorosłych w środowisku lokalnym - na przykładzie Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE), (z wyłączeniem infrastruktury) m.in. z zakresu zdrowia, usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.

IV.1.9. Uwarunkowania kulturowe

Podczas spotkań i konsultacji poruszono również aspekt walorów kulturowych i historycznych regionu. Obszar objęty LSR historycznie znajdował się na pograniczu dwóch województw Wielkopolski i Śląska, co miało swój wpływ na tutejszą kulturę i tradycję – w stroju ludowym, języku, a szczególnie w kuchni regionalnej, odnaleźć można wpływy obu krain. Dlatego trudno odnaleźć charakterystyczne tylko dla tego regionu elementy kultury i tradycji. Najwspanialszą częścią kultury - są zabytki architektury. Spośród lokalnych zasobów wyróżnić można:

- Kościół na Półku w Bralinie, Synagogę w Kępnie, Ratusz w Kępnie, Rządcówkę w Łęce Opatowskiej, Dworek w Donaborowie, Kościół poewangelicki w Bralinie, Kościół Parafialny pw. św. Marcina w Kępnie

Diagnozowany obszar charakteryzują też dworki i pałace, świadczące o świetności zamieszkujących tutaj rodów oraz liczne zabytki sakralne. Podczas konsultacji wyraźnie zwrócono uwagę na brak wśród ludzi młodych wiedzy na temat regionu, w którym mieszkają co z czasem może doprowadzić do zaniku tożsamości kulturowej. Aby wyjść naprzeciw braku wiedzy na temat regionu, szczególnie wśród ludzi młodych, LGD planuje podjąć działania, które będą służyć uatrakcyjnieniu oferty kulturalnej oraz unowocześnieniu istniejących instytucji kultury tak aby stały się bardziej dostępne i swoją ofertą zachęcały do poznania dziedzictwa kulturowego obszaru LSR.

IV.1.10. Uwarunkowania przyrodnicze

Warunki środowiskowe diagnozowanego obszaru uzależnione są od położenia geograficznego. Ze względu na bliskie położenie względem siebie i stosunkowo niewielkie powierzchnie wszystkich gmin uwarunkowania klimatyczne są jednakowe. Miejsko-wiejski charakter obszaru podkreślają występujące gleby - w gminach Baranów i Trzcinica ok. ¾ terenu stanowią użytki rolne, w tym większość grunty orne. Sytuacja podobnie kształtuje się w gminach Bralin, Kępno, Łęka Opatowska, Perzów oraz Rychtal z tym, że w tym wypadku występuje większa różnorodność glebowa. Istotne znaczenie dla całego obszaru mają lasy. Duży kompleks leśny położony jest w gminach: Rychtal, Łęka Opatowska, Perzów i Trzcinica.

Analizując zasoby przyrodnicze podkreślić trzeba, iż diagnozowany obszar jest bogaty w obszary chronione i rezerваты przyrody. Na terenie objętym LSR zlokalizowane są 4 rezerваты przyrody:

- Las Łęgowy w Dolinie Pomianki o powierzchni 6,05 ha, Rezerwat „Stara Buczyna w Rakowie” o powierzchni 3,50 ha, Rezerwat „Oles w dolinie Pomianki” o powierzchni 3,09 ha, Rezerwat „Studnica” o powierzchni 5,78 ha.

Obszary chronione:

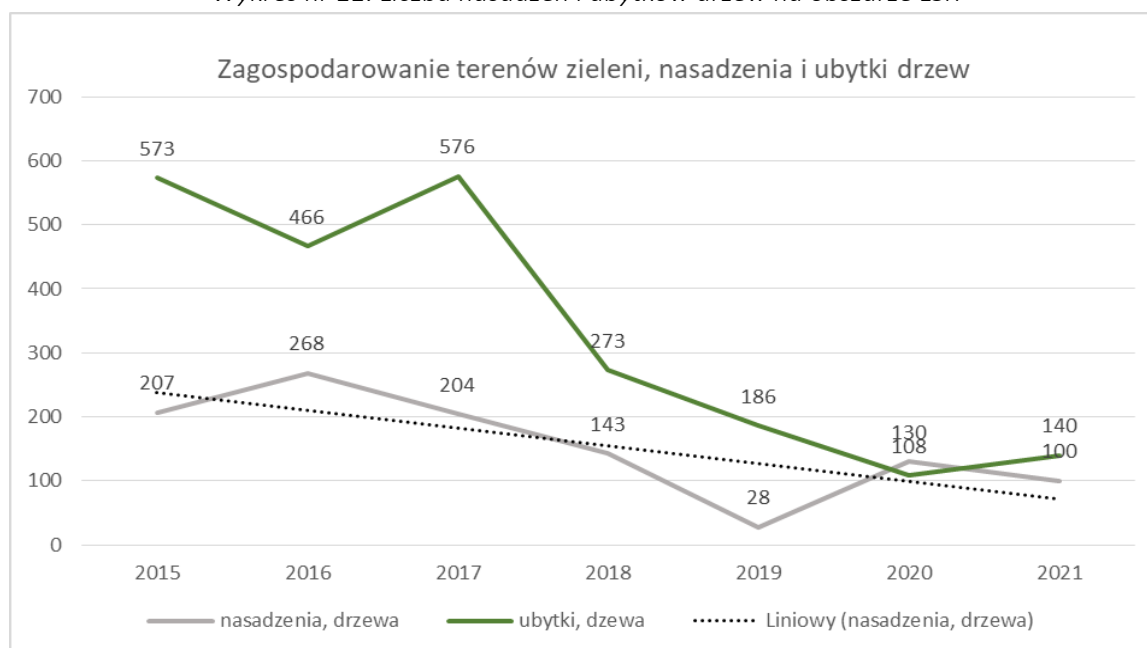
- „Dolina rzeki Prosny”, Obszar chronionego krajobrazu Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Odolanowskiej.

Ponadto w powiecie istnieją 22 pomniki przyrody – są to przede wszystkim okazy pojedynczych drzew lub ich skupisk np. „Aleja dębowa w Mikorzynie” oraz Dęby Bralińskie. Istotnym atutem przyrodniczym jest Arboretum Laski, usytuowane przy Leśnym Ośrodku Naukowo – Edukacyjnym Laski. Obecnie na powierzchni prawie siedmiu hektarów rośnie ponad 220 gatunków, odmian i form drzew oraz krzewów ozdobnych i leśnych. Dodatkowo, duże znaczenie dla środowiska przedmiotowego terenu ma utworzenie w 1996 roku „Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Rychtałskie” na ogólnej powierzchni 47 643 ha. Na terenie LGD Wrota Wielkopolski występuje znany coraz szerzej w kraju ekotyp sosny rychtałskiej.

IV.1.11. Zasady zrównoważonego rozwoju oraz podejście do ochrony środowiska na obszarze LSR

Podczas konsultacji i spotkań wskazano iż na obszarze LSR wzrasta chęć dbałości i ochrony środowiska, szczególnie że diagnozowany obszar narażony jest na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego głównie z emisji punktowej, powierzchniowej i liniowej. Innym źródłem zagrożenia środowiska a dokładnie wód gruntowych na diagnozowanym obszarze są ścieki komunalne. Należy podjąć próbę upowszechniania ochrony środowiska w tym odnawialnych źródeł energii, monitoringu klimatu, podnoszenia wiedzy i świadomości lokalnej społeczności w zakresie ochrony przyrody i zmian klimatu. Przez obszar LSR przebiega droga szybkiego ruchu S 11 w związku z budową drogi wiele ekosystemów leśnych zostało zniszczonych. Na poniższym wykresie widać trend spadkowy zalesiania.

Wykres nr 11. Liczba nasadzeń i ubytków drzew na obszarze LSR

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

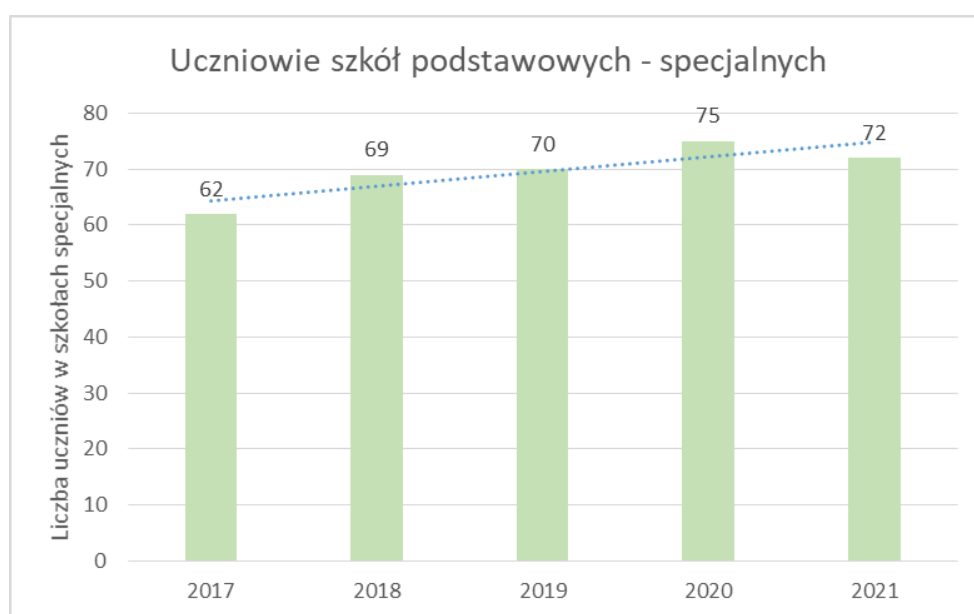
Ważnym jest aby zwiększać świadomość wśród ludzi, iż dbałość o środowisko jest ważnym aspektem naszej codzienności, drobne działania takie jak oszczędzanie wody, segregacja śmieci lub ograniczenie konsumpcjonizmu w sferze lokalnej ma przełożenie na sferę globalną. Wyzwaniem jest korzystanie z zasobów przyrody w taki sposób, aby zwiększający się poziom zamożności społeczeństwa nie powodował dalszego obciążenia środowiska, w tym przede wszystkim przekraczania norm jakości powietrza, nieakceptowalnego poziomu zanieczyszczenia wód powierzchniowych czy zmniejszania poziomu różnorodności biologicznej. Konieczne jest podejmowanie działań zapobiegawczych, w tym edukacyjnych oraz naprawczych w obszarze środowiska. Duże znaczenie w tym względzie

będzie odgrywać wspieranie i rozwój innowacyjnych technologii i wdrażanie modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.

IV.1.12. Podejście LGD do kwestii przestrzegania zasad równości szans i niedyskryminacji

Tworząc cele Strategii, brano pod uwagę grupy w niekorzystnej sytuacji (kobiety, seniorów, młodzież), dyskryminację, istniejące bariery na obszarze LSR w odniesieniu do aktywnych działań i planowaniem rozwiązań przyczyniających się do ich zmniejszania. Działania w ramach poszczególnych celów Strategii uwzględniają równość szans zatrudnienia, kształcenia, swobodnego korzystania z dóbr i usług, poszanowanie praw człowieka (w tym równość bez względu na wiek, płeć, pochodzenie etniczne, orientację seksualną, wyznawaną religię i światopogląd), dążenie do spójności społecznej, poszanowanie różnorodności kulturowej oraz dziedzictwa kulturowego regionu, zaangażowane społeczeństwo i aktywność obywatelską. Szczególnie wskazano problem na podłożu dostępu do specjalistów wśród osób niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych czy dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

Wykres nr 12. Liczba uczniów w szkołach podstawowych – specjalnych

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Dane przedstawione na wykresie poniżej wskazują iż na przestrzeni lat 2017-2021 obserwuje się wzrost uczniów w szkole specjalnej na terenie LSR z 62 w 2017 do 72 w 2020 roku. Patrząc na powyższy trend należy wprowadzić działania zwiększające dostęp do specjalistów oraz działania mających na celu walkę ze stereotypami i zapobieganie dyskryminacji, m.in. wobec uczniów z niepełnosprawnościami.

IV.2. Określenie grup docelowych

Na podstawie diagnozy obszaru LGD zidentyfikowano następujące grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR:

1) Kobiety

Na obszarze działania Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski stanowią większość wśród bezrobotnych. Kobiety rzadziej niż mężczyźni podejmują i prowadzą działalność gospodarczą, są mniej chętnie zatrudniane i gorzej opłacane

pomimo często lepszego wykształcenia. Podczas konsultacji społecznych uczestnicy badania ankietowego wskazali że kobiety stanowią grupę w niekorzystnej sytuacji. Dane statystyczne, jak i odczucia społeczeństwa są zbieżne w związku z powyższym należy podjąć działania, których celem będzie zapewnienie wsparcia bezpośrednio dla kobiet lub pośrednio dla podmiotów, które zatrudnią kobiety i wspierają kobiety co jest zgodne z celem nr 5 Agendy na rzecz rozwoju zrównoważonego 2030, który wskazuje na osiągnięcie równości płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt. *„Nie jest możliwe wykorzystanie pełnego potencjału ludzkiego i osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w sytuacji, gdy połowa ludzkości nadal nie może w pełni korzystać z praw człowieka i rozwijać w pełni swoich możliwości. Kobiety i dziewczęta muszą mieć równy dostęp do wysokiej jakości edukacji, zasobów gospodarczych i udziału w życiu politycznym, jak i równe szanse z mężczyznami i chłopcami w odniesieniu do możliwości zatrudnienia, sprawowania przywództwa, jak i podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach”*. Na wskazane powyżej problemy kobiet będą odpowiadały wszystkie cele LSR ze szczególnym uwzględnieniem celu 1 Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski P.1.3

2) Ludzie młodzi (do 25 roku życia)

Podczas spotkań, konsultacji i ankiet zidentyfikowano ludzi młodych do 25 roku życia jako grupę docelową. Na obszarze LSR brakuje oferty edukacji pozaformalnej, animacji, warsztatów, miejsc gdzie mogłyby funkcjonować kluby młodzieżowe. W ramach działań planuje się zwiększyć liczbę młodzieży, która posiada odpowiednie umiejętności, w tym techniczne i zawodowe, potrzebne do uzyskania zatrudnienia, znalezienia godziwej pracy i rozwoju przedsiębiorczości. Na wskazane w analizie potrzeby będzie w szczególności odpowiadał Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na obszarze LSR P.2.1, oraz Cel 1 P.1.1.

3) Seniorzy (osoby starsze, które ukończyły 60 lat)

Starzejące się społeczeństwo jest aktualnym ogólnospołecznym problemem szczególnie na terenach rozwiniętych gospodarczo. Trend ten znacząco obciąża system opieki zdrowotnej i społecznej. Jednoczesne dysfunkcje w obszarach społecznych dla grupy seniorów dają duże możliwości ze strony realizacji różnego rodzaju inicjatyw kierowanych szczególnie do osób starszych. Podczas konsultacji sygnalizowano konieczność kontynuowania inicjatyw dla seniorów.

Na wskazane w analizie potrzeby będzie w szczególności odpowiadał cel 1 Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski P.1.1

Lokalna Grupa Działania będzie uwzględniać powyższe grupy w swoich działaniach realizując założone cele i przedsięwzięcia.

IV.3. Analiza wsparcia

LGD wspiera aktywnie lokalne i ponadlokalne inicjatywy, zarówno włączając się w działania lokalnych samorządów, instytucji kultury, instytucji pomocy społecznej, a także wspierając inicjatywy lokalnych organizacji społecznych.

Na przykład, odpowiadając na lokalne potrzeby zaaktywizowania mieszkańców w oparciu o bazę świetlic wiejskich LGD przygotowała i zrealizowała projekt partnerski RPO 2014-2020 pn. POMYK, organizując szkolenia z obsługi komputera dla seniorów, oraz dla osób powyżej 25 roku życia z niskim wykształceniem.

LGD wspiera ludzi młodych fundując stypendia dla ludzi młodych, absolwentów szkół średnich na czas I roku studiów. Ponadlokalnie LGD współpracuje z innymi podmiotami, w ramach Wielkopolskiej i Polskiej Sieci Lokalnych Grup Działania, oraz w Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich aktywnie uczestnicząc w wydarzeniach o wymiarze krajowym i międzynarodowym włączając w te aktywności innych mieszkańców obszaru LSR.

LGD będzie także współpracować w ramach instrumentu terytorialnego programu CWD Plus, jakim jest Partnerstwo na 307, które ma na celu wzmocnienie współpracy rozwojowej obszarów z pogranicza województw wielkopolskiego oraz opolskiego, leżących w powiatach kępińskim i namysłowskim.

W okresie realizacji LSR, LGD będzie kontynuować wsparcie w wyżej wymienionym zakresie, elastycznie reagując na lokalne potrzeby.

ROZDZIAŁ V. SPÓJNOŚĆ, KOMPLEMENTARNOŚĆ I SYNERGIA

V.1. Opis zgodności i komplementarności LSR

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski na lata 2023-2027 jest spójna i komplementarna z Planem Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej, Strategią Wielkopolska 2030, Programem Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027, Strategią Rozwoju Powiatu Kępińskiego oraz strategiami rozwoju gmin członkowskich.

Tabela nr 7. Powiązanie celów Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Wrota Wielkopolski z celami Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej.

1. Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski	EFROW	1. rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez: a. podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne b. rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej 7. kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmacnianie programów i edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych 8. Włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji
3. Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru LSR opartego na	EFROW	6. poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej 8. Włączenie społeczne osób w

lokalnych zasobach		niekorzystnej sytuacji 9. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi
--------------------	--	--

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 to dokument opracowany na podstawie analizy potrzeb polskiego rolnictwa, wykorzystujący możliwości, jakie oferuje zreformowana Wspólna Polityka Rolna (WPR). Takie podejście daje szansę m.in. na rozwój obszarów wiejskich. PS WPR będzie realizował 9 celów szczegółowych Wspólnej Polityki Rolnej, z czego Strategia LGD wpisuje się w 8. cel szczegółowy: promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa. Strategia LGD będzie realizowała w ramach Wspólnej Polityki Rolnej następującą interwencję: I. 13. 1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Interwencja LEADER ukierunkowana będzie na budowanie lokalnej tożsamości bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym przez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych. W ramach interwencji planowane są 2 komponenty: 1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (projekty realizowane przez beneficjentów w ramach LSR) oraz 2. Zarządzanie lokalnymi strategiami rozwoju i animacji (koszty funkcjonowania LGD). Cele interwencji będą osiągnięte przez LGD przez realizację operacji w następujących zakresach wsparcia: 1. Rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności: a) podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne oraz b) rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej. 6. Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej. 7. Kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno - spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego. 8. Włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji. 9. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi.

Tabela nr 8. Komplementarność LSR ze Strategią Wielkopolska 2030

Cele operacyjne	Podstawowe założenia	Komplementarne cele i przedsięwzięcia LSR
1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	- reorientacja gospodarki z gospodarki materiałochłonnej do gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach; - mobilizacja kapitału prywatnego; - sieciowanie i wymiana wiedzy; - cyfryzacja i robotyzacja; - specjalizacja; - reindustrializacja gospodarki; - rozwój gospodarki neutralnej dla klimatu, opartej na alternatywnych źródłach energii;	C1 P.1.3.
1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości	- utrzymania wysokiego poziomu zatrudnienia; - oferowanie wysokiej jakości miejsc pracy; - promowanie przedsiębiorstw stosujących normy zarządzania i odpowiedzialnych społecznie; - aktywizacja zawodowa rezerw	C1 P.1.3.

zatrudnienia	kapitału ludzkiego (np. kobiet, osób młodych, osób z niepełnosprawnościami)	
1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	- poprawy jakości edukacji i kształcenia na wszystkich jego etapach; - dopasowanie edukacji i kształcenia do wymagań stawianych przez współczesny rynek pracy; - budowanie motywacji w procesie uczenia się; - wsparcie edukacji i kształcenia w zakresie dostępności do technologii TIK,	C2 P.2.1.
2.1 Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	- działania pronatalistyczne i wspierające rodzinę; - wsparcie pieczy zastępczej; - rozwój srebrnej gospodarki; - tworzenia jak najlepszego środowiska do osiedlania się; - zwiększenie dostępności profilaktyki, wczesnej diagnostyki oraz kompleksowego leczenia; - upowszechnianie zasad zdrowego stylu życia; - profilaktyka zdrowia psychicznego i poprawa dostępu do ochrony zdrowia psychicznego.	C1 P.1.1. C3 P.3.1. P.3.2.
2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	- wsparcie w dostępie do usług i infrastruktury społecznej; - wykorzystanie istniejących zasobów; - wyrównywanie szans edukacyjnych; - wspieranie podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej; - rozwijanie sektora organizacji	C1 P.1.1. C2 P.2.1.
2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	- wspieranie działań służących kształtowaniu, wartości i zachowań na rzecz budowania wspólnoty, zaufania społecznego, kooperacji, kreatywności, innowacyjności, otwartości oraz komunikacji; - wsparcie dla realizacji inicjatyw oddolnych; - wsparcie dla innowacji społecznych, przyczyniających się do rozwoju usług społecznych; - Rozwój infrastruktury kultury i towarzyszących temu rozwojowi usług; - tworzenie przestrzeni do poszukiwań i inspiracji, miejsc spotkań dla różnych grup społecznych; - zwiększenie udziału mieszkańców w ofercie spędzania czasu wolnego i współdecydowaniu o przestrzeni publicznej; - tworzenie miejsc integracji społecznej; - organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży;	C1 P.1.1. P.1.2. C3 P.3.1. P.3.2. P.3.3.

	- wsparcie przemysłu czasu wolnego;	
3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	- zwiększenie retencji wodnej; - ochrona zasobów wód podziemnych, naturalnych powierzchni retencjonujących wodę - rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej; - rozwój i utrzymanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej; - zintensyfikowanie działań antysmogowych; - przyrost trwałych powierzchni biologicznie czynnych; - wykorzystanie potencjału rodzinnych ogrodów Działkowych; - wdrażanie modelu gospodarczego opartego na obiegu zamkniętym; - wydłużenie życia produktów; - dążenie do spójności przestrzennej krajobrazu i jego ochrony; - utrzymanie bioróżnorodności;	C3 P.3.1. P.3.2.

Tabela nr 9. Komplementarność LSR ze Strategią Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2030, zgodne z założeniami LSR

Cele strategiczne	Podstawowe założenia	Zgodność ze strategią
Cel strategiczny 1. Wspieranie rozwoju sfery społecznej, ochrona zdrowia, ekologia, edukacja	Rozwój bezpieczeństwa zdrowotnego Rozwój bezpieczeństwa socjalnego i polityki senioralnej Rozwój poziomu edukacji Rozwój społeczeństwa obywatelskiego opartego na wiedzy	C1. P.1.1. P.1.2. C2. P.2.1.
Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury technicznej	Rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska naturalnego	C3. P.3.1.
Cel strategiczny 3. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości	Wspieranie i dywersyfikacja przedsiębiorczości Wspieranie kształcenia zawodowego Przedsiębiorczość przyjazna środowisku	C1. P.1.3.
Cel strategiczny 4. Promocja powiatu oraz rozwój funkcji turystycznych	Rozwój współpracy na rzecz promocji powiatu Wspieranie turystyki rodzinnej Ochrona i promocja zabytków i obszarów cennych pod względem przyrodniczym zlokalizowanych na	C1. P.1.1. C3. P.3.1. P.3.3.

	terenie powiatu	
--	-----------------	--

V.2. Opis sposobów integrowania

Komplementarność i synergii identyfikujemy formie funkcjonalnej, w **obszarze** problemowym – gdy działania i projekty mają na celu rozwiązanie tego samego problemu. Zaplanowane w ramach przedsięwzięć działania realizowane przez różne podmioty w ramach osobnych operacji będą nakładać się przestrzennie, wzmacniając efekt oddziaływania. Będą przyczyniać się także do rozwoju współpracy w rozwiązywaniu wspólnych problemów, wypracowywaniu dobrych praktyk, wzajemnemu uczeniu się i inspirowaniu, a co za tym razem wzajemnym uzupełnianiu podejmowanych interwencji. Przedsięwzięcia zostały tak zaplanowane, aby z jednej strony stanowiły bazę do realizacji kolejnych działań, a z drugiej, by wykorzystywały efekty tych już zrealizowanych.

W zakresie celu C.1. planowane jest podjęcie działań uzupełniających w zakresie aktywizacji młodzieży oraz osób dorosłych. Planowane są wymiany młodzieżowe w ramach edukacji młodych liderów ERASMUS oraz seniorów w formie współpracy międzynarodowej oraz kreowanie i wdrażanie innowacji społecznych w ramach programów na poziomie ogólnopolskim.

Natomiast w zakresie celów LSR celu C3., przedsięwzięcia P.3.3., związanego z WPR będą preferowane za pomocą kryteriów operacje w partnerstwie (partnerstwa lokalne) w realizacji grantów (C.3.), ale także przewiduje się konkurs na projekty partnerskie (partnerów z obszarów różnych LSR z Polski i międzynarodowe) w ramach tego samego działania C3.P.3.3.

Cel C.3. sam w sobie jest zintegrowany, ponieważ zakłada zrównoważony rozwój obszaru LSR we wzajemnie się przenikających i oddziaływujących na siebie gałęzi kultury, rekreacji i zielonej infrastruktury, ze szczególnym naciskiem na dbałość o środowisko naturalne jako podstawowy kontekst życia społeczności lokalnej.

Komplementarność i synergia przedsięwzięć w LSR

P.1.1. Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna ↔ P.1.2. Liderki i liderzy motorem rozwoju społeczności Wrót Wielkopolski ↔ P.1.3. Dobrej jakości usługi lokalne

Przedsięwzięcie P.1.2., gdzie zaplanowano m.in. edukację lokalnych liderów, uzupełnione poprzez wsparcie organizacji pozarządowych w ramach przedsięwzięcia P.1.1. oraz rozwój aktywności przedsiębiorców w zakresie usług lokalnych poprzez realizację przedsięwzięcia P.1.3., ma służyć realizacji celu C.1. Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski, oraz lepszemu planowaniu i wdrażaniu podejmowanych działań zarówno w zakresie tzw. projektów twardych, jak i miękkich.

P.3.1. Lokalna infrastruktura prośrodowiskowa i rekreacyjna ↔ P.3.2. Nowoczesna infrastruktura i atrakcyjna oferta kulturalna ↔ P.3.3. Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Wrót Wielkopolski

Inwestycje w szerokorozumianą infrastrukturę w ramach Przedsięwzięć P.3.1 i P.3.2 mają umożliwić lub ułatwić realizację operacji i zadań w ramach przedsięwzięcia P.3.3. służącego inwestycji w samych mieszkańców, oraz przyczynić się do realizacji celu C.3. Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru LSR opartego na lokalnych zasobach. Inwestycje zarówno w infrastrukturę, jak i inwestycje w kapitał ludzki i społeczny powodują uzupełnianie się interwencji, prowadzące do osiągania wartości dodanej, również doprowadzi do efektu synergii, a więc większego oddziaływania powiązanych ze sobą projektów, niż prosta suma efektów poszczególnych przedsięwzięć.

Wartość dodana podejścia Leader w realizacji LSR

Podejście LEADER powstało w odpowiedzi na niezdolność tradycyjnej, odgórnej polityki do rozwiązywania problemów trapiących liczne obszary wiejskie Europy. Jest to metodologia rozwoju lokalnego, która w Polsce jest stosowana od 2004 r., w celu angażowania lokalnych liderów w tworzenie i dostarczanie strategii, podejmowanie decyzji oraz alokację zasobów na rzecz rozwoju poszczególnych obszarów wiejskich. Do kluczowych aspektów podejścia LEADER zalicza się: oddolność, terytorialność, zintegrowanie, partnerstwo, sieciowanie, decentralizację i innowacyjność (w skali regionu), które stanowią wartość dodaną:

- LEADER jest w stanie wspierać innowacyjne i alternatywne projekty, które mogą wykraczać poza standardowe formy wsparcia finansowego. Dzięki temu grupy beneficjentów, które nie spełniają wymogów tradycyjnych instrumentów wsparcia, mogą otrzymać pomoc finansową i techniczną – innowacyjność, oddolność
- Koncentracja koncepcji LEADER na wspieraniu lokalnych inicjatyw i projektów umożliwia wspieranie różnorodnych grup, takich jak rolnicy, MŚP, organizacje pozarządowe, grupy społeczne i kulturowe. Takie podejście pozwala na elastyczność w celu wspierania indywidualnych potrzeb i specyfiki każdej społeczności – oddolność, zintegrowanie
- Dzięki LEADER możliwa jest realizacja projektów ponad gminnych, dzięki czemu działania mogą być koordynowane na szerszą skalę i osiągać większe efekty, aby rozwój wsi i ich okolic mógł być prowadzony w sposób zintegrowany i spójny – partnerstwo, terytorialność, decentralizacja, sieciowanie i współpraca
- w podejściu LEADER brak dominacji sektora publicznego, w tym decyzje o wykorzystaniu funduszy podejmowane są przez lokalne grupy działania, które składają się z przedstawicieli różnych sektorów (sektora publicznego, sektora gospodarczego i społecznego), dzięki czemu istnieje możliwość zadbania o potrzeby różnych grup i uniknięcia dominacji jednego sektora; - decentralizacja, sieciowanie;
- współpraca z lokalnymi podmiotami gospodarczymi przyczynia się do rozwoju sektora prywatnego i zwiększenia zatrudnienia w danej lokalizacji, co może wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi pomaga w budowaniu więzi społecznych i włączaniu mieszkańców w działania na rzecz rozwoju lokalnego.

W związku z niewystarczającą ilością środków na wdrażanie LSR z dotychczasowego programu (PS WPR), Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski zamierza wdrażać nową LSR dodatkowo w oparciu o nowe fundusze: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, zarówno w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) jak i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Wielofunduszowy RLKS uzupełnia LEADERA w następujących aspektach:

- Umożliwia rzeczywiste podejście oddolne, oferując szerszy zakres tematów, kwalifikujących się do dofinansowania, dzięki użyciu różnych Funduszy o różnym przeznaczeniu.
- Pozwala na zajęcie się także obszarami miejskimi, co nie było możliwe we wcześniejszych okresach programowania, gdy LGD finansowane przez EFRROW i EFMR mogły być zakładane jedynie na wiejskich lub morskich obszarach.
- Synchronizuje różne obszary różnych polityk, ułatwiając łączenie różnych źródeł finansowania u podstaw.

- Wprowadza uproszczenia – wprowadzie głównie dla beneficjentów – robiąc z LGD punkty kompleksowej obsługi dla wniosków na różne projekty.
- Tworzy ekonomie skali, np. w odniesieniu do wysiłków komunikacyjnych lub marketingowych, gdzie jeden zarząd LGD pokrywa szeroki zakres dziedzin.
- Pozwala na czerpanie korzyści finansowych z dotychczasowych doświadczeń LEADERa, który był w stanie zbudować potencjał i sieci w przeciągu prawie 30 lat w niektórych miejscach i wykorzystuje także wiedzę i doświadczenie nabyte przez inne podmioty przy pozostałych Funduszach EFSI.
- Daje LGD zwiększoną alokację dofinansowań, co jest raczej kwestią formalną, ale może być kluczowe dla LGD by dać im szansę zwiększyć ich wydajność i skuteczność.

W Ramach realizacji LSR, LGD zamierza zarządzać procesem, animować oraz korzystać z następującego sposobu wdrażania LSR: konkursy (PS WPR - EFRROW, FEW - EFRR, FEW - EFS+) projekty grantowe (PS WPR - EFRROW) , operacje własne (PS WPR - EFRROW). Dodatkowo planuje się promować za pomocą kryteriów realizację operacji w partnerstwie w ramach przedsięwzięcia: P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski. W ramach przedsięwzięcia P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski. Planuje się także konkurs na projekty partnerskie w ramach tego samego przedsięwzięcia. Doświadczenie mijającego okresu programowania, spowodowało, iż LGD zdecydowało się kontynuować ideę realizacji projektów grantowych, które przyczyniły się do jeszcze większego zacieśnienia współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, poznania ich problemów, wymiany doświadczeń, aktywizacji lokalnych liderów, pogłębienia wiedzy z zakresu możliwości pozyskiwania środków unijnych. Realizacja grantów urzeczywistnia koncepcję oddolności programu LEADER. Natomiast planowane projekty w partnerstwie zarówno wewnętrznym i zewnętrznym służyć będą naszym beneficjentom w poszerzaniu horyzontów, wymianie doświadczeń, wymianie dobrych praktyk, a także rozwojowi obszarów wiejskich poza obszarem LSR. Uzasadnieniem planu realizacji operacji własnej jest potrzeba wsparcia działań edukacyjnych skierowanych do lokalnych liderów ukierunkowany na wzmocnienie więzi ze swoją „małą ojczyzną” i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz aktywizacja lokalnej społeczności w zakresie ochrony przyrody i zasobów kulturowych obszaru.

ROZDZIAŁ VI. CELE I WSKAŹNIKI

Wizja LSR to: „Obszar LGD Wrota Wielkopolski miejscem przyjaznym dla aktywnych i zintegrowanych społeczności lokalnych, wspierających przedsiębiorczość, dbających o kulturę, tradycje i środowisko naturalne”.

Tabela nr 10. Cele i przedsięwzięcia Lokalnej Strategii Rozwoju

Cele LSR		
C.1. Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski	C.2. Rozwój oferty edukacyjnej na obszarze LSR	C.3. Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru LSR opartego na lokalnych zasobach
Przedsięwzięcia		
P.1.1. Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna	P.2.1. Programy wparcia edukacji dzieci i młodzieży	P.3.1. Lokalna infrastruktura prośrodowiskowa i rekreacyjna
P.1.2. Liderki i liderzy motorem rozwoju społeczności Wrót Wielkopolski	-	P.3.2. Nowoczesna infrastruktura i atrakcyjna oferta kulturalna
P.1.3. Dobrej jakości usługi lokalne	-	P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski

Opis celów:

1. Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski:

Cel ukierunkowany jest na budowanie aktywnych i przedsiębiorczych postaw mieszkańców obszaru LSR poprzez kompleksowe działania w zakresie aktywizacji, integracji społecznej oraz zwiększania dostępu do dobrej jakości usług służących mieszkańcom oraz aktywizujących zawodowo osoby w niekorzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, w szczególności kobiety (ze względu na ubogą ofertę miejsc pracy oraz duży udział kobiet wśród osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo). W ramach celu zostanie wykorzystana lokalna infrastruktura do tworzenia i wspierania miejsc integracji dla mieszkańców, w tym istniejących świetlic wiejskich, w szczególności dla takich grup jak dzieci i młodzież oraz seniorzy.

Cel finansowany będzie ze środków: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (EFS+), Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2029 (EFRROW)

Cel został sformułowany na podstawie diagnozy obszaru podczas procesu partycypacji społecznej z wykorzystaniem ankiet, spotkań informacyjno-konsultacyjnych w poszczególnych gminach oraz podczas prac zespołu do spraw pisania lokalnej strategii rozwoju.

Poniższe potrzeby które posłużyły do sformułowania celu 1 :

- wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne
- aktywizacja i integracja seniorów;
- aktywność mieszkańców
- aktywizacja obszarów wiejskich
- rozwój inicjatyw lokalnych i integracji społecznej

- organizowanie czasu wolnego dla ludzi starszych oraz młodzieży – świetlice
- wsparcie kobiet
- potrzeba rozwoju oferty dla dzieci i młodzieży;
- integracja społeczna,
- wsparcie liderów i liderek lokalnych
- poprawa aktywności społeczeństwa wiejskiego, wszelkiej współpracy i chęci pomagania sołtysom i radzie
- -wzrost zaangażowania lokalnej społeczności w życie społeczne gminy,
- aktywizacja kobiet – możliwość podjęcia zatrudnienia
- dotacje na założenie działalności gospodarczej
- pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, szczególnie dla młodych
- potrzeba dalszego rozwoju przedsiębiorczości.

Potencjał / lokalne zasoby służące do realizacji celu 1:

- dużo świetlic wiejskich i sal do spotkań dla mieszkańców udostępnianych przez JST;
- lokalne organizacje, stowarzyszenia i grupy nieformalne, Klub Seniora w Kępnie, Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- przedsiębiorcza społeczność lokalna.

2. Rozwój oferty edukacyjnej na obszarze LSR:

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez programy w zakresie edukacji pozaformalnej i włączającej, programów rozwojowych szkół.

Cel finansowany będzie ze środków: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (EFS+)

Cel został sformułowany w odpowiedzi na potrzeby zdiagnozowane w procesie partycypacji społecznej podczas spotkań informacyjno-konsultacyjnych, ankiet, spotkań z seniorami.

Poniższe potrzeby które posłużyły do sformułowania celu 2:

- poprawa jakości oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach
- pomoc młodzieży w podnoszeniu wiedzy
- rozwój zainteresowań dzieci, młodzieży i seniorów,
- promowanie osiągnięć dzieci i młodzieży na miarę ich możliwości,
- poprawa warunków edukacji (zajęcia rozwijające)
- poprawa oferty zajęć pozalekcyjnych dla szkół i przedszkoli
- równe szanse dla wszystkich dzieci młodzieży
- wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych- rozwój oferty edukacyjnej szkół
- pomoc młodzieży w podnoszeniu wiedzy
- rozwój zainteresowań mieszkańców

Potencjał / lokalne zasoby służące do realizacji celu 2:

- szkoły podstawowe, ponadpodstawowe oraz szkoła specjalna na obszarze LSR;
- Warsztaty Terapii Zajęciowej;
- Powiatowy Urząd Pracy, Centrum Kształcenia Ustawicznego.

3. Wsparcie zrównoważonego rozwoju obszaru LSR opartego na lokalnych zasobach:

Cel ukierunkowany jest na wykorzystanie zasobów Wrót Wielkopolski w kreowaniu postaw służących ochronie środowiska, zdrowego stylu życia, dbaniu o historię regionu. W ramach celu planuje się operacje infrastrukturalne, które już na etapie projektowania będą uwzględniać zasoby lokalne a ich realizacja nie będzie negatywnie wpływać na środowisko. Planuje się również pobudzić wśród społeczności tożsamość regionalną poprzez różnego typu aktywizację oraz projekty inwestycyjne których celem będzie wykorzystanie nowoczesnych technologii, tak aby historia regionu stała się bardziej przystępna dla młodego pokolenia. Ponad to dopełnieniem zrównoważonego rozwoju obszaru będą operacje mające na celu wskazanie ścieżki do zdrowego stylu życia w oparciu o wykorzystanie zasobów przyrodniczych regionu, aby ich wykorzystanie nie wpływało negatywnie na bioróżnorodność regionu.

Cel finansowany będzie ze środków: Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2029 (EFRROW), Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (EFRR)

Cel został sformułowany w odpowiedzi na problem zdiagnozowany w procesie partycypacji społecznej z zastosowaniem metod opisanych w rozdziale III. Potrzeba wzrostu funkcji rekreacyjnych i kulturowych obszaru LSR w oparciu o istniejące zasoby lokalne ze szczególnym naciskiem na ochronę zasobów przyrody i natury, potrzeba działań edukacyjnych podnoszących świadomość środowiskową, prozdrowotną oraz tożsamość regionalną mieszkańców obszaru LSR.

Poniższe potrzeby, które posłużyły do sformułowania celu 3:

- poprawa estetyki sołectw
- rozwój infrastruktury małej (parki, skwery, ścieżki, łąki kwietne)
- zazielenianie przestrzeni publicznej
- poprawa bazy sportowej
- poprawa warunków do spędzania wolnego czasu i sportu
- aktywizacja społeczności w kierunku aktywności fizycznej;
- rozbudowa bazy rekreacyjnej, boiska plażowe
- poprawa jakości spędzania czasu na świeżym powietrzu poprzez budowę stref rekreacji
- poprawa jakości powietrza poprzez budowę ścieżek rowerowych
- wzrost dostępności do obiektów rekreacyjnych
- poprawa jakości życia poprzez budowę obiektów sportowych i rekreacyjnych
- upowszechnianie aktywności sportowej jako prozdrowotnej funkcji integracji międzypokoleniowej;
- rozbudowa i poprawa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, bazy kulturalnej i oświatowej,
- poprawa dostępności do obiektów kulturalno-sportowych;
- rozwój bazy kulturalno-edukacyjno-rekreacyjnej dla młodzieży
- budowa infrastruktury do aktywności dzieci i młodzieży,
- wzrost zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne,
- ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez modernizację obiektów zabytkowych oraz jego promocja poprzez publikację i imprezy lokalne
- remont zabytków
- poprawa infrastruktury zabytków i wykorzystanie jej na cele społeczne, kulturalne, rekreacyjne.

- poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz sal wiejskich (dla niepełnosprawnych)
- dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- rozwój inicjatyw lokalnej społeczności
- wsparcie dla bibliotek w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego
- rozwój różnorodności biologicznej
- wzmacnianie tożsamości lokalnej
- dbałość o środowisko i przyrodę, walka o czyste powietrze
- dbałość o pszczoły i pszczelarstwo
- kultywowanie tradycji
- poprawa jakości oferty kulturalnej niespotykanej na terenach wiejskich

Potencjał / lokalne zasoby służące do realizacji celu 3:

- zabytki, w tym kościoły, Synagoga;
- Gminne Biblioteki Publiczne, Muzeum Ziemi Kępińskiej, Gminne Ośrodki Kultury;
- ścieżki i szlaki rowerowe;
- rosnąca wrażliwość społeczna na zmiany klimatu i ochronę środowiska.

Opis przedsięwzięć

P.1.1: Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursu w zakresie wsparcia FEW EFS+ na lata 2021 – 2027, działanie: Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego i zarządzanie strategią LSR.

W ramach przedsięwzięcia planuje się następujące działania:

- tworzenie i rozwijanie miejsc integracji społecznej, umożliwiających wspólne spędzanie wolnego czasu w przestrzeni publicznej, zachęcających mieszkańców do uczestnictwa w sąsiedzkich spotkaniach i wspólnym działaniu na rzecz ożywiania przestrzeni publicznej m.in. klubów seniora, klubów młodzieżowych, klubów rodzica, świetlic;
- aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego poprzez podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów, odkrywanie i wyzwalamie lokalnego potencjału
- wsparcie partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności organizacji pozarządowych poprzez projekty z zakresu edukacji obywatelskiej; upowszechnianie form wolontariatu; rozwój inicjatyw budujących świadome i aktywne społeczeństwo, wzmocnienie kadr NGO.

Potencjalni beneficjenci - administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, organizacje społeczne

Wskaźnik produktu:

PROG-FEW4I-P1 Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju Lokalnego.

Wskaźniki rezultatu:

PROG-FEW4I-R1 - Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego

Grupa docelowa to wszyscy mieszkańcy obszaru LSR, a szczególnie młodzież, seniorzy i osoby w niekorzystnej sytuacji czyli kobiety.

Działanie FEWP.09.06 Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowanie lokalnego potencjału społeczeństwa obywatelskiego.

Źródło finansowania: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (EFS+)

P.1.2. Liderki i liderzy motorem rozwoju społeczności Wrót Wielkopolski

W ramach przedsięwzięcia planowane są projekty własne w zakresie określonym w PS WPR na lata 2023-2027 wzmocnienie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych. Przewiduje się wsparcie działań edukacyjnych skierowanych do lokalnych liderów ukierunkowany na wzmocnienie więzi ze swoją „małą ojczyzną” i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w szczególności młodych mieszkańców obszaru. Będą to projekty społeczne służące wzmocnieniu lokalnych liderów oraz organizacji, w szczególności poprzez działania edukacyjne, w tym cyfryzacji i przedsiębiorczości, działania promocyjne, międzypokoleniowe, partnerskie, budujące silne społeczeństwo obywatelskie, w tym m.in. warsztaty, szkolenia, wizyty studyjne, konkursy i inne działania ukierunkowane szczególnie na wzrost aktywności ludzi młodych i ich udziału w życiu publicznym (promowanie aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu społecznym).

Potencjalni beneficjenci – LGD (operacja własna)

Wskaźnik produktu:

- liczba inicjatyw lokalnych w zakresie edukacji liderów życia publicznego i społecznego oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego

Wskaźnik rezultatu:

R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami

Źródło finansowania: Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2029 (EFRROW)

P.1.3. Dobrej jakości usługi lokalne

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursów w zakresie określonym w PS WPR na lata 2023-2027: rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez: - podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, -rozwijania pozarolniczej działalności gospodarczej, W ramach przedsięwzięcia planowane są konkursy na podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej w zakresie usług pożądanых wśród lokalnej społeczności, dywersyfikujących lokalny rynek pracy, wspierających aktywizację zawodową w szczególności kobiet oraz osób młodych do 25 roku życia oraz odpowiadające na zapotrzebowanie na zawody deficytowe w powiecie kępińskim, w tym: usługi w zakresie edukacji, rekreacji, zdrowia, usługi wpływające pozytywnie na środowisko (wzmocnienie pozycji kobiet na lokalnym rynku pracy). Przedsięwzięcie to będzie szczególnie **nastawione na innowacje**, czyli poszukiwanie nowych rozwiązań, nowych usług w odniesieniu do potrzeb lokalnych. W zakresie przedsięwzięcia planuje się preferencje dla operacji innowacyjnych: przez innowacyjność rozumie się zmianę mającą na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym

LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny).

Potencjalni beneficjenci - osoby fizyczne z obszaru LSR, podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze LSR, osoby z grup w niekorzystnej sytuacji

Wskaźnik produktu:

- liczba operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej
- liczba operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej.

Wskaźnik rezultatu:

R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektu WPR.

R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR.

1. rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności:

- a. podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne
- b. rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej

Źródło finansowania: Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2029 (EFRROW)

P.2.1. Programy wsparcia edukacji dzieci i młodzieży

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursów w zakresie wsparcia FEW EFS+ na lata 2021 – 2027, działanie: Edukacja przedszkolna, ogólna oraz kształcenie zawodowe w ramach rozwoju lokalnego. Przedsięwzięcie będzie ukierunkowane na wsparcie dzieci i młodzieży w zakresie:

- poprawy dostępności i jakości edukacji przedszkolnej, w tym wsparcie polegające na oferowaniu zajęć dodatkowych, zajęć kompensacyjnych i wyrównujących szanse dzieci, rozwijanie kompetencji kadr, zwiększenie dostępu do specjalistów w zakresie wczesnej diagnozy (w tym psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, zaburzeń SI).
- edukacji pozaformalnej, w tym organizacja zajęć pozalekcyjnych służących rozwojowi kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów w tym m.in.: zgodnych z potrzebami rynku pracy, proinnowacyjnych, cyfrowych, pobudzających kreatywność itp.
- edukacja włączająca, w tym wsparcie zajęć specjalistycznych dla dzieci, uczniów z niepełnosprawnościami w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym (wsparciem specjalistycznym zostaną objęte także osoby z otoczenia uczniów), wsparcie prowadzenia działań mających na celu walkę ze stereotypami i zapobieganie dyskryminacji, m.in. wobec uczniów z niepełnosprawnościami.
- realizacja kompleksowych programów rozwojowych obejmujących m.in.:
 - a) wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, społecznych i społeczno-emocjonalnych, w tym innowacyjnych, kreatywnych przedsiębiorczych, cyfrowych, w obszarze sztucznej inteligencji
 - b) realizację działań społeczno-wychowawczych (w tym eko-edukacja oraz działania antydyskryminacyjne)
 - c) działania więziotwórcze szkoły polegające na wzmocnienie relacji szkoła-nauczyciele-rodzice-uczniowie
 - d) wsparcie w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem. Istotne jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, w tym zamieszkałych na obszarach wiejskich i o zróżnicowanych kompetencjach językowych (jęz. ang.).

Potencjalni beneficjenci - administracja publiczna, instytucje nauki i edukacji, organizacje społeczne

Wskaźniki produktu:

WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej

WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem.

WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej

Wskaźniki rezultatu:

WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Grupa docelowa to dzieci i młodzież uczące się z obszaru objętego LSR. Przedsięwzięcie dedykowane jest ludziom młodym w związku ze zdiagnozowanymi problemami tej grupy wiekowej, w szczególności zakresie jakości oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach i przedszkolach, pomocy młodzieży w podnoszeniu wiedzy, rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży, poprawy warunków edukacji (zajęcia rozwijające), poprawa oferty zajęć pozalekcyjnych dla szkół i przedszkoli, równych szans dla wszystkich dzieci i młodzieży, wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych, oraz rozwoju oferty edukacyjnej szkół. Zakłada się, że wsparcie ma być świadczone w lokalnym środowisku grupy docelowej, w szkole i poza szkołą.

Źródło finansowania: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (EFS+)

Działanie FEWP.09.02 Edukacja przedszkolna, ogólna oraz kształcenie zawodowe w ramach rozwoju lokalnego.

P.3.1. Lokalna infrastruktura prośrodowiskowa i rekreacyjna

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursów w zakresie wsparcia określonym w PS WPR na lata 2023 - 2029 poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej. Przedsięwzięcie obejmuje inwestycje służące tworzeniu lub rozwijaniu ogólnodostępnej, niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej i prośrodowiskowej, umożliwiającej lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów, w tym związane także z poprawą bezpieczeństwa i dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami np. zagospodarowanie istniejących parków, w tym mała architektura i nasadzenie, tworzenie terenów zielonych, w szczególności w centrach wsi, zazielenianie przestrzeni publicznej poprzez zieloną infrastrukturę np. zielone fasady budynków, nawierzchnie czynne biologicznie, oraz błękitnej infrastruktury np. ogrody deszczowe, zbiorniki małej retencji, stawy (służące ochronie środowiska naturalnego i przeciwdziałające zmianom klimatu). W odniesieniu do analizy obszaru wykazano iż na obszarze jest potrzeba dbałości o środowisko naturalne i tworzenie takiej infrastruktury która nie będzie ingerować i niszczyć lokalnych zasobów dlatego preferowane będą inwestycje wprowadzające innowacyjne rozwiązania w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury. Ponadto preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie lokalnym obszarze LSR i poza obszarem.

Potencjalni beneficjenci – jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury

Wskaźniki produktu:

- Liczba operacji w zakresie infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i małej infrastruktury służącej ochronie elementów dziedzictwa lokalnego.

- Liczba obiektów proekologicznej infrastruktury publicznej.

Wskaźniki rezultatu:

R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR.

R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich: liczba operacji przyczyniających się do realizacji na obszarach wiejskich celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego oraz osiągnięcia celów w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania do niej.

Źródło finansowania: Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2029 (EFRROW)

P.3.2. Nowoczesna infrastruktura i atrakcyjna oferta kulturalna

W ramach przedsięwzięcia planowane są inwestycje i działania miękkie realizowane w oparciu o istniejącą bądź rozwijaną infrastrukturę, w tym projekty dot. dziedzictwa kulturowego i infrastruktury kultury, w tym usług w dziedzinie kultury, np. organizacji wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców obszaru LSR, promujących lokalną kreatywność,

Będą realizowane działania takie jak:

1. Inwestycje w infrastrukturę służącą rozwojowi i zwiększaniu dostępności infrastruktury do prowadzenia ważnej dla edukacji i aktywności działalności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury).
2. Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego obejmująca m.in. renowację, modernizację, ochronę i rozwój infrastruktury zabytkowej w celu podniesienia jej atrakcyjności turystycznej i/lub kulturalnej.
3. Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i digitalizacja.
4. Inwestycje w rozwój turystycznych szlaków tematycznych oraz produktów turystycznych (projekty odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych).

Elementem inwestycji będzie dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej projektowanej infrastruktury. Zwiększony zostanie nacisk na wykorzystanie zielonych technologii, materiały i technologie umożliwiające maksymalne obniżenie zapotrzebowania energetycznego, przy czym w przypadku zabytków z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich. Realizowane projekty będą musiały wykazać wpływ na efektywność energetyczną oraz przyczyniać się do osiągnięcia celów polityki środowiskowej w zakresie zmian klimatu. Zastosowane rozwiązania powinny przyczyniać się do zmniejszenia energochłonności obiektów, co wpłynie na zmniejszenie kosztów utrzymania instytucji kultury.

Projekty powinny wskazywać dążenie do zgodności z założeniami wynikającymi z **Europejskiego Zielonego Ładu oraz Nowego Europejskiego Bauhausu**.

W ramach projektów nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu, (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu. Możliwe będzie wsparcie budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych (również na obszarach miejskich) - wyłącznie jako element projektu inwestycyjnego.

Potencjalni beneficjenci - jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, jednostki samorządu terytorialnego,

Wskaźniki produktu:

WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem.

Wskaźniki rezultatu:

WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

Źródło finansowania: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (EFRR)

P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski

Operacje zakładające podejmowanie lokalnych inicjatyw społecznych, które służyć będą ochronie oraz promocji lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego, historycznego i atrakcji turystycznych, w tym m.in.: warsztaty, konkursy, szkolenia, a także działania o charakterze promocyjnym np. festyny, koncerty, plenery, rajdy rowerowe, warsztaty zdrowego odżywiania, sposoby na zmniejszenie konsumpcjonizmu, sąsiedzkie wyprzedaże nieużywanych przedmiotów, zakładanie minimalistycznych ogrodów warzywnych, warsztaty zdrowia dla seniorów itp.

- materiały promocyjne np. aplikacje, portale internetowe, itp. wyposażenie wzmacniające lokalne organizacje i grupy artystyczne (np. stroje, instrumenty, akcesoria, eksponaty). W ramach przedsięwzięcia premiowane będą operacje realizowane w partnerstwie. Na operacje realizowane przez lokalne organizacje wraz z podmiotami spoza obszaru LGD ogłoszony będzie odrębny konkurs. Przedsięwzięcie to będzie szczególnie **nastawione na innowacje**, czyli poszukiwanie nowych rozwiązań w odniesieniu do potrzeb lokalnych w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe.

Przedsięwzięcie obejmuje zakresy PS WPR na lata 2023-2027:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, wsparcie rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji i przedsiębiorczości, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych

- ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi (np. mała infrastruktura typu ścieżka przyrodnicza, kulturowa, oznakowanie, podświetlenie obiektów cennych przyrodniczo lub kulturowo).

Planowane są także operacja/e własne, które są niezbędne do organizacji działań edukacyjnych na całym obszarze LSR, a więc kompleksowe, zapewniające równy dostęp dla wszystkich grup docelowych oraz promocji całego obszaru LSR.

Partnerstwo – w grantach preferowane będą operacje realizowane w partnerstwie (między podmiotami z obszaru LGD). Przewiduje się konkurs na projekty partnerskie (między podmiotami spoza obszaru LGD).

Potencjalni beneficjenci - jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki produktu:

- liczba inicjatyw w zakresie ochrony i promocji lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych
- liczba inicjatyw lokalnych służących ochronie środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu.

Wskaźniki rezultatu:

R.1PR - Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.

Źródło finansowania: Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2029 (EFRROW)

UWAGA: Szczegółowe zasady wsparcia w ramach Przedsięwzięć, w tym forma i poziom dofinansowania zostaną każdorazowo dookreślone w Regulaminie konkursu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego regulującego zasady wdrażania poszczególnych EFSI, oraz na podstawie analizy dotyczącej poziomu osiągnięcia wskaźników i aktualnej sytuacji gospodarczej.

ROZDZIAŁ VII. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

VII.1 Ogólna charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy LGD

Najważniejszym organem stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków, które uchwala Statut oraz kryteria wyboru operacji. Do zadań Zarządu należą: opracowanie i uchwalenie regulaminu Biura LGD, regulaminu Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej oraz innych regulaminów poza Regulaminem Walnego Zebrania Członków. Dodatkowo do kompetencji Zarządu zalicza się opracowanie, uchwalenie oraz wprowadzanie zmian do LSR oraz innych wymaganych przepisami dokumentów. Organem decyzyjnym w stowarzyszeniu jest Rada, której wyłączną kompetencją jest ocena i wybór operacji złożonych do LGD w ramach wdrażania LSR lub projektów własnych LGD oraz ustalanie kwoty wsparcia dla wybranych operacji, proponowanie koniecznych zmian w LSR i jej załącznikach oraz w innych dokumentach LGD w kontekście osiągnięcia wyznaczonych w LSR wskaźników, opiniowanie zmian w operacji wybranej wcześniej przez Radę do realizacji w ramach LSR, na wniosek beneficjenta tej operacji.

Tabela nr 11. Zadania organów LGD Wrota Wielkopolski

BIURO	ZARZĄD	RADA
OGŁOSZENIE NABORU		
• sporządza, aktualizuje i ogłasza harmonogram naboru • przygotowuje dokumenty do naboru, zamieszcza informacje na oficjalnej stronie LGD, wysyła maile do gmin, publikuje ogłoszenie na swoich portalach społecznościowych oraz w mediach o zasięgu lokalnym	• ustala termin naboru oraz wysokość dostępnych środków	
NABÓR		
• świadczy bezpłatne doradztwo, prowadzi rejestr złożonych wniosków	• nadzoruje pracę biura LGD	• ustala termin posiedzenia dotyczącego oceny i wyboru wniosków
OCENA I WYBÓR WNIOSKÓW		
• dokonuje wstępnej oceny formalnej wniosku o przyznanie pomocy; dokonuje wstępnej oceny merytorycznej wniosku o przyznanie pomocy w zakresie spełniania warunków przyznania	• nadzoruje pracę biura LGD	• dokonuje oceny formalnej i merytorycznej wniosku o przyznanie pomocy w zakresie spełniania warunków przyznania pomocy oraz spełniania kryteriów wyboru operacji, w tym

pomocy i ewentualnie wzywa wnioskodawców do wyjaśnień/uzupełnień • zapewnia obsługę stacjonarnych posiedzeń rady; przygotowuje dokumenty niezbędne do przeprowadzenia oceny i wyboru wniosków; przeprowadza weryfikację powiązań osobowych i kapitałowych członków rady z wnioskodawcami przy użyciu ogólnodostępnych baz danych osobowych; wspomaga radę w wykonywaniu zadań; ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach rady; udostępnia SW dokumenty potwierdzające dokonanie wyboru operacji		minimalnej liczby punktów umożliwiającej przyznanie pomocy; ustala kolejność przysługiwania pomocy na podstawie wyników oceny w zakresie spełniania kryteriów wyboru; członkowie zachowują bezstronność składając deklarację bezstronności i wyłączając się z oceny we wskazanych w procedurze sytuacjach oraz podpisują rejestr interesów członków rady, pozwalający na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/ poszczególnymi wnioskami w stosunku do każdego wniosku; dokonuje wyboru wniosków, ustalenia kwoty pomocy oraz ustalenia, czy dany wniosek mieści się w limicie środków przeznaczonych na dany nabór
OGŁOSZENIE WYNIKÓW OCENY		
• pracownik biura sporządza protokół wraz z załącznikami • przekazuje SW wybrane wnioski, uchwały i pozostałą dokumentację; publikuje właściwe dokumenty dotyczące oceny i wyboru wniosków na stronie internetowej LGD • archiwizuje dokumenty	• członek zarządu informuje wnioskodawców o wynikach oceny i prawie do wniesienia protestu; przekazuje sw wybrane wnioski, uchwały i pozostałą dokumentację	
ROZPATRYWANIE PROTESTÓW		
• przyjmuje protesty i informuje radę i zarząd o wypłynięciu protestu	• członek zarządu informuje SW o wpłynięciu protestu; monitoruje przebieg procesu rozpatrywania protestu; wzywa do ewentualnego usunięcia braków formalnych w proteście • członek zarządu informuje SW i wnioskodawców o wynikach protestu	• rozpatruje protest
OPINIA RADY WS. ZMIANY UMOWY PRZEZ BENEFICJENTA		

informuje przewodniczącą lub wiceprzewodniczącą o wypłynięciu wniosku	członek zarządu LGD przekazuje opinię rady do beneficjenta lub SW	przewodniczący lub wiceprzewodniczący dokonuje analizy wnioskowanej zmiany pod kątem konieczności dokonania ponownej oceny wniosku i w zależności od zakresu wnioskowanej zmiany w umowie albo zwołuje posiedzenie rady, podczas którego dokonuje się ponownej oceny wniosku i podejmuje uchwałę albo wydaje opinię samodzielnie
UNIEWAŻNIENIE NABORU		
podaje informację o unieważnieniu do publicznej wiadomości na stronie internetowej LGD	po akceptacji SW unieważnia nabór w przypadku zaistnienia określonych okoliczności	
DODATKOWE DZIAŁANIA W PROJEKTACH GRANTOWYCH		
kontroluje grantobiorców; prowadzi monitoring realizacji umowy o powierzenie grantu; weryfikuje wnioski o płatność	wskazuje zadania do realizacji w ramach projektu grantowego; wypłaca środki grantobiorcom; nadzoruje pracę biura LGD	

VII.2 Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów

Projekty wskazane w LSR będą wybierane zgodnie z zasadami i warunkami obowiązującymi dla EFS+ i EFRR. Kryteria oceny wniosków będą opracowane w zgodności z kryteriami wyboru projektów ustanowionych dla danego programu regionalnego w odniesieniu do danego typu projektu i właściwego funduszu (EFRR lub EFS+). Dodatkowo przewiduje się promowanie projektów wpisujących się w inicjatywę Nowy Europejski Bauhaus (NEB), tj. mających na celu przekształcenie istniejącej infrastruktury lub przestrzeni publicznej oraz uwzględniających podstawowe wartości NEB (zrównoważony rozwój, estetyka, włączenie społeczne), w następujących przedsięwzięciach:

P.3.2. Nowoczesna infrastruktura i atrakcyjna oferta kulturalna

Procedury oceny i wyboru operacji oraz kryteria wyboru operacji zostaną utworzone zgodnie z m.in. następującymi dokumentami:

- Wytycznymi podstawowymi w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027,
- Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027,

3) Wytycznymi szczegółowymi w zakresie przyznawania wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR.

Na poszczególnych etapach prac nad procedurami, LGD zadba by były niedyskryminujące i przejrzyste. Procedury będą zawierać regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego – badanie sektorowości planuje się przed każdą decyzją i nie będzie możliwa bez jego zachowania. Procedura wyboru operacji będzie uwzględniała możliwość wykorzystania narzędzi elektronicznych do przeprowadzenia oceny.

Kryteria będą odzwierciedlać preferencje wynikające z konsultacji przeprowadzonych różnymi metodami partycypacyjnymi, będą jednoznaczne, mierzalne lub będą posiadały metodologię wyliczenia, w większości opartą na zasadzie zero-jedynkowej, nie będą pozwalać na wątpliwości interpretacyjne lub będą posiadać dodatkowe opisy/definicje. Kryteria nie będą również dyskryminujące a jeżeli premiuje określoną grupę (np. kobiety, seniorzy, osoby do 25 roku życia), to wynika to z diagnozy obszaru. Ustanawianie i zmiana kryteriów będą następowały w powiązaniu z kierunkami rozwoju przyjętymi przez LGD, diagnozą obszaru, w szczególności z celami, przedsięwzięciami i wskaźnikami określonymi w LSR, a także w zgodzie z wymogami określonymi dla programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR. Projekt kryteriów oraz procedur zostanie opracowany przez zespół powołany przez Zarząd, poddany konsultacjom i przekazany Zarządowi do przyjęcia w drodze uchwały.

Wniosek o zmianę kryteriów, wraz z uzasadnieniem i wskazaniem uzasadnionej propozycji własnej będzie składany do Zarządu. Propozycja będzie rozpatrywana przez Walne Zebranie na najbliższym posiedzeniu i podejmowana w trybie uchwały. Zmiana kryteriów wyboru nie będzie możliwa od momentu ogłoszenia o naborze wniosków, do czasu zakończenia procedury oceny i wyboru wniosków. Procedury wyboru operacji, w tym kryteria będą upublicznione, dostępne bez ograniczeń na stronie internetowej LGD oraz w Biurze LGD przez cały okres realizacji LSR.

VII.3 Innowacyjność i partnerstwo

Innowacyjność

LGD planuje ocenę operacji zgodnie z definicją zawartą w zał. 3 Struktura i wymagania dot. LSR do Regulaminu konkursu na wybór LSR. LGD przez innowacyjność rozumie zmianę mającą na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny). Stopień oryginalności zmian:

- kreatywne – powstają w wyniku autorskiego pomysłu, dotyczą nowych produktów, usług, procesów lub organizacji;
- imitujące – wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji, dotyczące nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych;
- pozarne – w rzeczywistości nie są to innowacje w skali LSR; są to jedynie drobne zmiany oferujące rzekome nowości.

Innowacyjność w ramach LSR zostanie zastosowana w następujących przedsięwzięciach:

- P.1.3. Dobrej jakości usługi lokalne – operacje wspierające aktywizację zawodową w szczególności kobiet oraz osób młodych do 25 roku życia (wzmocnienie pozycji kobiet na lokalnym rynku pracy)
- P.3.1. Lokalna infrastruktura prośrodowiskowa i rekreacyjna
- P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski

Punkty nie zostaną przyznane za innowacyjność pozorną, czyli za drobne zmiany oferujące rzekome nowości. Punkty zostaną przyznane za zmiany imitujące tzn. wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji, jednak wykorzystujące na nowo istniejące zasoby. Najwyżej oceniona zostanie innowacyjność kreatywna, zatem powstała w wyniku autorskiego pomysłu, dotycząca nowych produktów, usług, procesów lub organizacji.

Partnerstwo.

Poprzez partnerstwo LGD rozumie stałą współpracę z podmiotami z obszaru objętego LSR i przewiduje możliwość zgłaszania pomysłów na realizację nowych projektów przez LGD i podmioty inne niż LGD. LGD będzie przyjmowało inicjatywy oraz pomysły również wykraczające poza LSR. Skutecznym narzędziem do komunikowania się z odbiorcami będą formularze kontaktowe na stronie internetowej LGD oraz zapytania zamieszczane w mediach społecznościowych.

Dodatkową formą partnerstwa realizowaną na obszarze LSR będzie animowanie i wspieranie partnerstw między innymi podmiotami (nie tylko z LGD), które nie ograniczają się tylko do terytorium LGD, poprzez możliwość premiowania, w ramach kryteriów oceny wniosków, projektów realizowanych w partnerstwie przez lokalne NGO lub JSFP obejmującym co najmniej 2 partnerów uprawnionych do złożenia wniosku i zakładających projektowanie przez nich wspólnych działań, wymianę doświadczeń, aktywizację oraz znajdowanie wspólnych rozwiązań problemów zidentyfikowanych na obszarze objętym LSR.

Lokalna Grupa Działania przewiduje realizację projektów w partnerstwie (partnerzy z obszaru LGD) w następujących przedsięwzięciach:

- P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski - operacje kierowane do ogółu społeczności

Lokalna Grupa Działania przewiduje w formie konkursu realizację projektów partnerskich (z podmiotami spoza obszaru LGD) w następującym przedsięwzięciu:

- P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski - operacje kierowane do ogółu społeczności

VII.4 Projekty grantowe i operacje własne.

Lokalna Grupa Działania przewiduje realizację **projektów grantowych** w następującym przedsięwzięciu:

- P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski - premiowane będą granty zakładające podejmowanie lokalnych inicjatyw społecznych, które służyć będą ochronie oraz promocji lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego, historycznego i atrakcji turystycznych, a także operacje realizowane w partnerstwie oraz operacje realizowane przez lokalne organizacje.

Planowane są również **projekty własne** w ramach następującego przedsięwzięcia

- P.1.2. Liderki i liderzy motorem rozwoju społeczności Wrót Wielkopolski – operacja własna w zakresie wzmocnienia programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych kierowana do seniorów oraz ludzi młodych do 25 roku życia

- P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wrót Wielkopolski – operacje własne zakładające podejmowanie lokalnych inicjatyw społecznych, które służyć będą ochronie oraz promocji lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego, historycznego i atrakcji turystycznych.

ROZDZIAŁ VIII. PLAN DZIAŁANIA

VIII.1 Zwięzła charakterystyka przyjętego harmonogramu osiągnięcia poszczególnych celów i wskaźników wskazująca czas realizacji kluczowych efektów wdrażania LSR.

Plan działania zawiera szczegółowe wskazanie harmonogramu osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktów i rezultatów dla wszystkich przedsięwzięć zaplanowanych w ramach LSR. Szczegółowy harmonogram realizacji planu działania stanowi załącznik do LSR, tj. Formularz nr 2: Plan działania.

Dokument odnosi się do produktów i odpowiadających im rezultatów planowanych do osiągnięcia w ramach wdrażania LSR przez Wnioskodawców i Grantobiorców, poszczególnych przedsięwzięć zaplanowanych w ramach LSR, ale również efektów realizacji przez LGD operacji własnych.

Planując harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu w kolejnych latach wdrażania LSR, oparto się na analizie potrzeb mieszkańców, konsultacji z poszczególnymi zespołami tematycznymi oraz analizie złożonych do LGD fiszek projektowych oraz opisów projektów, oraz ankiet online. Załączony Plan Działania uwzględnia zgłoszone pomysły, ale także wstępne założenia dotyczące harmonogramu konkursów ogłaszanych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Zakłada się, że I etap (do końca 2026) wdrażania LSR w zakresie środków PROW 2021-2027 (2023-2029), będzie się charakteryzował zwiększoną intensywnością. W kolejnych etapach wydatkowanie środków LGD następować będzie sukcesywnie. W zakresie środków PROW 2021-2027 (2023-2029) planuje się osiągnięcie poziomu wykonania, zgodnie z opisanymi etapami realizacji LSR, w tym z dwoma określonymi kamieniami milowymi. Efektem końcowym będzie realizacja przewidzianych wskaźników, jak również celów i przedsięwzięć LSR.

Plan działania powstał z uwzględnieniem rekomendacji, uwag oraz opinii mieszkańców.

W pierwszej kolejności będą prowadzone nabory w zakresie rozwoju przedsiębiorczości ze względu na zgłaszane potrzeby w zakresie zwiększenia dostępu do usług pożądaných przez lokalną społeczność oraz zapotrzebowanie zgłoszone przez osoby które zamierzają podjąć lub rozwijać działalność gospodarczą, zaplanowane zarówno w celu 1 w ramach przedsięwzięcia P.1.3. DOBREJ JAKOŚCI USŁUGI LOKALNE.

Do skutecznej realizacji LSR przyczynią się planowane przez LGD działania animacyjne i aktywizacyjne, działania doradcze i szkoleniowe służące przygotowaniu potencjalnych wnioskodawców i grantobiorców do opracowania i realizacji dobrej jakości projektów spełniających wymogi przepisów prawnych oraz odpowiadających na potrzeby lokalne zdiagnozowane w LSR. Działania LGD będą realizowane w ramach Planu komunikacji.

VIII.2 Wyszczególnienie kamieni milowych realizacji LSR

W szczegółowym Planie działania (patrz: Formularz nr 2) oraz Planie wykorzystania budżetu LSR (patrz: Formularz nr 4), uwzględniono kamienie milowe realizacji LSR, które określone zostaną w Umowie o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność zgodnie z §9 Kamienie milowe i korekty finansowe, w tym w odniesieniu do przedsięwzięć współfinansowanych w ramach PS WPR 2023-2027:

a) do 30.06.2026 r. – udzielenie wsparcia w wysokości odpowiadającej min. 40% wartości środków zaplanowanych w ramach programu,

b) do 31.12.2027 r. – udzielenie wsparcia w wysokości odpowiadającej min. 80% wartości środków zaplanowanych w ramach programu.

Poszczególne etapy wynikają z wymogów unijnych nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 (2023-2029). Szczegółowa informacja o planie działania LSR obejmująca harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników LSR znajduje się w formularzu nr 2 tabela Plan działania, stanowiącym załącznik do LSR. Harmonogram osiągnięcia wskaźników został sporządzony w sposób umożliwiający wywiązanie się LGD z obowiązków wynikających z § 6 projektu umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR. Etapy wdrażania LSR będą podobne co do sposobu, sekwencji i intensywności działań, wzajemnie ze sobą powiązanych.

ROZDZIAŁ IX. BUDŻET LSR

Zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia UE nr 1303/2013 rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest wspierany ze środków EFRROW, w ramach inicjatywy LEADER. RLKS może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR, zwanych łącznie właściwymi EFSI. W myśl art. 32 ust. 2 lit. a i c rozporządzenia UE nr 1303/2013 RLKS jest kierowany przez LGD i prowadzony na podstawie LSR.

Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski realizuje Lokalną Strategię Rozwoju w oparciu o trzy fundusze w ramach EFSI, tj EFRROW i EFS+ i EFRR. Maksymalne kwoty środków działania LEADER w ramach PROW 2023-2027 przewidzianych w poszczególnych LSR na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR są uzależnione od liczby ludności wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR, a w przypadku LGD Wrota Wielkopolski wynosi to 1 750 000 EURO. Środki z tych funduszy zostaną wykorzystane w ramach dwóch komponentów - wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR.

W ramach komponentu „Wdrażanie LSR” wsparcie udzielane będzie w zakresie konkursów, w tym konkursu na projekty partnerskie, projektów własnych oraz projektów grantowych.

W ramach komponentu „Zarządzanie LSR” wsparcie będzie udzielane w zakresie zarządzania i animacji. Animacja będzie realizowana w ramach przedsięwzięcia P.1.1 AKTYWNA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Szczegółowy budżet został wykazany jako załącznik nr 3 do LSR.

Tabela nr 12. LGD planuje wsparcie na przedsięwzięcia wynikające z LSR również z innych źródeł:

L.p.	Fundusz i program	Działanie	Potrzeby	Zakres wsparcia w LSR (cele i przedsięwzięcia)
1	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	FEWP.02.10 Ochrona i zachowanie przyrody wraz z rozwojem zielonej infrastruktury oraz ograniczeniem zanieczyszczeń	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	C.3.P.3.1.
2	Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 https://wrpo.wielkopolskie.pl/system/files/resources/attachments/000/021/408/original/SZOP.FEWP.003.pdf?1682686059	FEWP.05.01 Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie poprzez wsparcie infrastruktury edukacyjnej	Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	C.2. P.2.1.
3		FEWP.05.04 Kultura i zrównoważona turystyka	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	C.3.P.3.2.
4	Europejski Fundusz Społeczny	FEWP.06.06 Wsparcie systemu szkolnictwa ogólnego oraz systemu szkolnictwa zawodowego	Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	C.2.P.2.1.
5	Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 https://wrpo.wielkopolskie.pl/system/files/resources/attachments/000/021/408/original/SZOP.FEWP.003.pdf?1682686059	FEWP.06.09 Wspieranie uczenia	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości	C.2.P.2.1.

	nal/SZOP.FEWP.003.pdf?1682686059	się przez całe życie	podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem 256 umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	
6	Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021–2030	Priorytet 1.: Mikro-inicjatywy	Działania mają na celu przede wszystkim pomóc zaistnieć niewielkim, nowym przedsięwzięciom realizowanym dla wspólnot lokalnych. Wykorzystanie mechanizmu regrantingu i wspieranie inicjatyw lokalnych w formule małych grantów	C.1.P.1.1.
7	https://niw.gov.pl/nasze-programy/nowefio	Priorytet 2.: Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego	Projekty wspierające aktywne formy integracji społecznej, włączające przedstawicieli grup wykluczonych w życie społeczne i obywatelskie. Ich efektem powinno być zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	C.1.P.1.1.
8	Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności https://pafw.pl	Zielony Lider	Program wspiera lokalnych liderów w pozyskiwaniu wiedzy i kompetencji na rzecz prowadzenia w swoich społecznościach działań związanych z ochroną środowiska i klimatu, a także skutecznego pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej na ich realizację.	C.1.P.1.2.
9		Działaj Lokalnie	Wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności na terenach wiejskich i w małych miastach poprzez projekty obywatelskie, które służą pobudzaniu aspiracji rozwojowych i poprawie jakości życia oraz przyczyniają się do budowy kapitału społecznego. W ramach programu oferowane jest wsparcie dla aktywnych społeczności lokalnych, których członkowie sami definiują własne potrzeby i podejmują	C.1.P.1.1.

			wspólne działania.	
10	Narodowe Centrum Kultury https://www.nck.pl/	Kultura – Interwencje	W ramach programu można ubiegać się o dofinansowanie realizacji projektów poprzez pokrycie części kosztów realizacji zadań takich jak: • organizacja wydarzeń kulturalnych o charakterze lokalnym lub ogólnokrajowym, kursów, szkoleń, spotkań, warsztatów, plenerów, wystaw (wraz z katalogami), konkursów, przeglądów, festiwali, koncertów, widowisk muzycznych, happeningów, spektakli teatralnych, realizacja działań edukacyjno-animacyjnych wspomagających lokalne społeczności w działaniach twórczych, działania interdyscyplinarne, również on-line; • organizacja konferencji, seminariów, paneli dyskusyjnych, przeprowadzenie badań praktyk kulturalnych/uczestnictwa w kulturze, również on-line; • organizacja rekonstrukcji historycznych, uroczystości upamiętniających postacie, wydarzenia, rocznice o charakterze patriotycznym, również on-line.	C.3.P.3.3.
11	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Programy artystyczne, edukacyjne, promujące czytelnictwo, programy z zakresu dziedzictwa kulturowego i historycznego, programy infrastrukturalne i inne	Dofinansowanie zadań kulturalnych o charakterze projektowym z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów	C.3.P.3.3.
12.	FRSE (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji)- Program ERASMUS+	Młodzież Akcja 1. Mobilność edukacyjna	spotkania edukacyjne dla co najmniej dwóch grup młodzieży (wysyłającej i przyjmującej), o dowolnej tematyce – wybranej przez młodzież (zgodnej z priorytetami Programu Erasmus+ i danej	C.1.P.1.1.

			akcji), gdzie wzmacniane będą pozaformalne i nieformalne procesy uczenia się wśród młodych ludzi. W tego typu projektach edukacyjnych szczególny nacisk kładzie się na aktywne i świadome uczestnictwo młodzieży w wieku 13-30 lat.	
13		Edukacja dorosłych Akcja 2. Współpraca organizacji i instytucji	Partnerstwa na małą skalę – współpraca i wymiana doświadczeń organizacji działających na mniejszą skalę, często nowych w programie, mniej doświadczonych, działających na rzecz lokalnych społeczności, np. osób z mniejszymi możliwościami, w trudnej sytuacji – wymagających wsparcia edukacyjnego (w tym seniorzy).	C.1.P.1.1. C.3.P.3.3.

ROZDZIAŁ X. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zostały opracowane przez Zespół ds. LSR na podstawie doświadczenia z wdrażania przez Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016-2024 oraz w konsultacji z lokalną społecznością.

Wdrażanie LSR planowane jest w okresie 2023-2027, podczas którego istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń mających bezpośrednie oddziaływanie na realizację założonych celów, przedsięwzięć i odpowiadającym im wskaźnikom. W celu eliminacji ewentualnych zagrożeń i zapewnienia wysokiej skuteczności i efektywności podejmowanych działań przygotowano procedurę dokonywania monitoringu oraz ewaluacji wskazując główne elementy podlegające badaniom oraz wskazując podmioty ją przeprowadzające.

Najważniejszym celem monitoringu i ewaluacji jest zebranie informacji przydatnych do skuteczniejszego zarządzania i wdrażania LSR oraz poprawnego działania LGD. Stały monitoring oraz aktualizacja danych (w uzasadnionych przypadkach) zapewnia zdolność LGD do sprawnego i skutecznego wdrażania strategii wraz z założonymi celami. Proces ten składa się z dwóch elementów:

- Monitoring - czyli procesu stałego kontrolowania przebiegu realizacji strategii zgodnie z jej założeniami, poprzez systematyczne zbieranie oraz analizowanie danych dotyczących funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii, a także sposób ich pomiaru. Poza samym gromadzeniem informacji, procedura zakłada sposób ich wykorzystania.
- Ewaluacji – czyli oceny zgromadzonych w ramach monitoringu wartości. Przeprowadzenie analizy pomiędzy podejmowanymi inicjatywami, a rezultatami końcowymi, pozwala sformułować rekomendacje na dalsze działania.

Procedura realizowana będzie przede wszystkim przez Zarząd oraz pracowników Biura LGD, jednak w określonych przypadkach dopuszcza się realizację pewnych zadań przez organy zewnętrzne. Aby poprawnie wykonać procedurę należy w jej przebiegu uwzględnić udział mieszkańców obszaru, wnioskodawców, beneficjentów a także osoby uczestniczące w działaniach aktywizacyjnych. Wiąże się to też z realną współpracą osób uczestniczących w przeprowadzanych badaniach, szczególnie poprzez udostępnianie danych oraz odpowiadanie na pytania w sposób zgodny z rzeczywistością. Procedura zakłada wykorzystanie odpowiednich metod oraz narzędzi dobranych w taki

sposób, aby ich stosowanie było realne i możliwe do przeprowadzenia przez wyznaczonych wykonawców z uwzględnieniem pozyskania informacji jakościowych i ilościowych. Wszystkie pozyskane informacje zostaną uwzględnione w rekomendacjach, których wprowadzenie i stosowanie zapewni aktualizację działań, które mogłyby negatywnie oddziaływać na wdrażanie LSR. Takie rozwiązanie zostało zastosowane już podczas wdrażania LSR na lata 2016-2024 w ramach PROW 2014-2020 wobec czego można stwierdzić, że są to przydatne narzędzia, realnie wpływające na skuteczne wdrażanie, przeprowadzenie badań, weryfikację informacji oraz wprowadzenia ewentualnych zmian. Informacje pozyskiwane w ramach monitoringu były szczególnie przydatne przy tworzeniu sprawozdań, które LGD miała obowiązek przygotowywać i składać do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Procedura monitoringu:

W ramach procesu monitoringu planuje się systematyczne zbieranie danych i ścisłe analizowanie informacji ilościowych i jakościowych na temat stanu wdrażania LSR oraz funkcjonowania LGD w aspekcie finansowym i rzeczowym. Pozyskane dane pozwolą sprawdzić czy podejmowane poszczególne działania nie odbiegają od wcześniej założonych celów. Monitoring będzie prowadzony na bieżąco, a jego głównym wykonawcą będzie Zarząd oraz pracownicy Biura LGD. Dane będą pozyskiwane m.in. ze sprawozdań beneficjentów, rejestrów danych prowadzonych przez Biuro LGD, rejestru doradztwa, list obecności, z analizy danych dotyczącej odwiedzin strony internetowej. Zebrane informacje będą analizowane w stosunku do założonych wartości oraz poddane ocenie. Zgromadzone dane będą podstawą do przygotowania sprawozdań lub innych wymaganych raportów.

Tabela nr 13. Monitoring – Funkcjonowanie LGD

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Działania animacyjno-promocyjne LGD:</u> czy jest zainteresowanie takimi działaniami oraz czy tematy są odpowiednio dobrane?	Biuro LGD	- lista obecności - ankieta - odbiorcy działań - portal społecznościowy LGD - strona internetowa	czas pomiaru: - na bieżąco - po realizacji poszczególnych działań - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień frekwencji uczestników działań w stosunku do zaplanowanej - wskaźnik: liczba interesantów korzystających z działania
<u>Działania aktywizacyjne LGD w ramach animacji:</u> czy jest zainteresowanie takimi działaniami oraz czy tematy są odpowiednio dobrane?	Biuro LGD	- lista obecności - ankieta - odbiorcy działań - portal społecznościowy LGD - strona internetowa	czas pomiaru: - na bieżąco - po realizacji poszczególnych działań - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień frekwencji uczestników działań w stosunku do zaplanowanej - wskaźnik: liczba interesantów korzystających z działania
<u>Doradztwo w Biurze LGD:</u> czy jest	Biuro LGD	- karta doradztwa - rejestr doradztwa	czas pomiaru: - na bieżąco	- liczba interesantów

zainteresowanie doradztwem w Biurze LGD podczas naborów wniosków?			- po realizacji poszczególnych działań - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas trwania naboru wniosków	w stosunku do zaplanowanej - wskaźnik: liczba interesantów
<u>strona internetowa LGD</u> : czy jest wzrost wyświetleń strony internetowej?	Biuro LGD	- strona internetowa LGD - weryfikacja liczby wyświetleń strony internetowej LGD	czas pomiaru: - przed sprawozdaniem do instytucji wdrażającej (UMWW) - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wzrost liczby wyświetleń strony internetowej LGD - wskaźnik: Liczba wyświetleń strony internetowej LGD
<u>Rada LGD</u> : czy skład Rady LGD spełnia wymogi obowiązujących przepisów?	Biuro LGD	- weryfikacja składu Rady LGD - uchwała WZC	czas pomiaru: - na bieżąco - przed oceną wniosku podczas konkursu (naboru) LGD - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- zgodność składu Rady LGD w stosunku do wymaganego - wskaźnik: prawidłowy skład Rady LGD

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 14. Monitoring – Wdrażanie LSR

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Realizacja założonych wskaźników</u> : czy w ramach rozliczonych operacji realizowane są wskaźniki?	Biuro LGD	- ankiety/ sprawozdania beneficjentów - analiza dokumentów wewnętrznych LGD	czas pomiaru: - na bieżąco - po wpłynięciu ankiety od beneficjenta - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień realizacji wskaźników w ramach rozliczonych operacji w stosunku do zaplanowanego - wskaźnik: liczba zrealizowanych wskaźników w ramach rozliczonych operacji

<u>Realizacja wykorzystania budżetu LGD</u> : czy środki przewidziane w ramach budżetu zostają przekazywane wnioskodawcom?	Biuro LGD Instytucja wdrażająca (UMWW)	- dokumenty LGD - dokumenty instytucji wdrażającej (UMWW) - ankieta beneficjenta	czas pomiaru: - na bieżąco - po wpłynięciu ankiety od beneficjenta - po wpłynięciu danych z instytucji wdrażającej (UMWW) - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień wydatkowania środków z budżetu w stosunku do zaplanowanego - wskaźnik: ilość wydatkowanych środków z budżetu
<u>Konkursy (nabory) LGD</u> : czy złożone wnioski pozwalają na wykorzystanie pełnej kwoty z naboru ogłoszonego przez LGD?	Biuro LGD	- rejestr złożonych wniosków, - lista operacji wybranych	czas pomiaru: - po każdym naborze - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień wykorzystania kwoty z naboru - wskaźnik: suma wnioskowanych kwot pomocy
<u>Realizacja Planu Komunikacji</u> :	Biuro LGD	- liczba osiągniętych wskaźników, - listy obecności, - karty doradztwa, - rejestr doradztwa, - artykuły na stronach www, - wysłane maile	czas pomiaru: - na bieżąco - po realizacji poszczególnych działań - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień realizacji wykonania Planu Komunikacji - wskaźnik: liczba zrealizowanych działań zaplanowanych w ramach Planu Komunikacji

Źródło: Opracowanie własne

W przypadku odstępstw od założonego planu funkcjonowania LGD i wdrażania LSR zweryfikowanego na podstawie analizy i oceny pozyskanych danych, należy przygotować i zastosować program naprawczy w celu uzyskania założonych wskaźników i rezultatów.

Procedura ewaluacji:

Procedura ewaluacji ma przede wszystkim pomóc w uzyskaniu odpowiedzi na pytanie czy realizacja zaplanowanych działań przyniosła zakładane efekty. Ewaluacja pozwoli na zweryfikowanie rzeczywistych i oczekiwanych efektów funkcjonowania LGD oraz wdrażania LSR. Badania ewaluacyjne będą prowadzone z zachowaniem standardów takich jak:

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom danego sektora czy obszaru,
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności programu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych produktów,

- skuteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele i przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte,
- użyteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia produkty, rezultaty i oddziaływania programu odpowiadają potrzebom grupy docelowej,
- trwałość – pozwala ocenić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem projektu będą trwały po jego zakończeniu.

Uwzględniając moment kiedy ewaluacja będzie przeprowadzona można wskazać kilka jej rodzajów:

- Ewaluacja ex-ante (przeprowadzona przed rozpoczęciem realizacji interwencji) – celem badania jest poprawa jakości planowanej do uruchomienia interwencji.
- Ewaluacja on-going (prowadzona w trakcie wdrażania interwencji) – celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, w świetle wcześniej przeprowadzanej ewaluacji wstępnej, zwłaszcza pod względem dostarczanych produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych.
- Ewaluacja ex-post (prowadzona po zakończeniu realizacji interwencji) – celem jest określenie jej długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności.

Ewaluacja będzie prowadzona w wyznaczonym terminie, uzależnionym od potrzeby uzyskania informacji do weryfikacji danych. Głównym organem do realizacji procedury jest Zarząd LGD, jednak nie wyklucza się delegowania zadań na pracowników Biura LGD. Zarząd może także zlecić wykonanie ewaluacji podmiotom zewnętrznym. Obejmować będzie ona przede wszystkim ocenę działalności LGD, pracowników i funkcjonowanie biura, skuteczność działań animacyjno-promocyjnych, realizacji celów LSR, funkcjonowanie procedur.

Tabela nr 15. Ewaluacja – Funkcjonowanie LGD

Elementy podlegające ewaluacji	Wykonawca ewaluacji	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Praca biura LGD</u> : jaka jest jakość pracy Biura LGD?	Zarząd LGD	- regulamin Biura LGD - wyniki ankiet - raporty z czynności kontrolnych przeprowadzanych przez organy zewnętrzne	<u>czas pomiaru</u> : po rozliczeniu każdego etapu w ramach funkcjonowania Biura LGD <u>okres pomiaru</u> : obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	- rzetelne i terminowe wypełnianie obowiązków wskazanych w umowie - wskaźniki: ilość poprawnie wykonanych obowiązków
<u>Skuteczność animacji i promocji LGD</u> : jaka jest jakość działań animacyjno-promocyjnych LGD?	Biuro LGD	- ankieta - portal społecznościowy LGD	<u>czas pomiaru</u> : po zakończeniu każdego etapu w ramach funkcjonowania <u>okres pomiaru</u> : obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	- stopień zadowolenia odbiorców z jakości działań animacyjno-promocyjnych w stosunku do pożądanego - wskaźniki: pozytywna opinia odbiorców na temat jakości działania
<u>Doradztwo w Biurze LGD</u> : jaka jest jakość	Zarząd LGD	- analiza danych z ankiet	<u>czas pomiaru</u> : po zakończeniu każdego	- stopień zadowolenia

doradztwa w Biurze LGD?		- analiza kart doradztwa - analiza danych z planu komunikacji	konkursu (naboru) LGD <u>okres pomiaru:</u> obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	interesantów z doradztwa w Biurze LGD w stosunku do pożądanego - wskaźniki: jakość doradztwa w Biurze LGD
<u>Realizacja planu komunikacji:</u> czy Plan Komunikacji jest realizowany zgodnie z założeniami?	Biuro LGD /podmiot zewnętrzny	- listy obecności, - karty doradztwa, - rejestr doradztwa, - artykuły na stronach www, - wysłane maile	<u>czas pomiaru:</u> raz w roku <u>okres pomiaru:</u> obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	- stopień realizacji planu komunikacji w stosunku do założonego - wskaźniki: plan komunikacji jest realizowany zgodnie z założeniami

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 16. Ewaluacja – wdrażanie LSR

Elementy podlegające ewaluacji	Wykonawca ewaluacji	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>cele i wskaźniki LSR:</u> jaki jest stopień realizacji celów i wskaźników?	Biuro LGD /podmiot zewnętrzny	- ankieta beneficjenta - dane z monitoringu LGD - plan działania - informacje udostępniane przez instytucję wdrażającą (UMWW)	czas pomiaru: - przed kamieniami milowymi - przed sprawozdaniem do instytucji wdrażającej (UMWW) - na koniec okresu realizacji LSR okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	- stopień realizacji wskaźników i celów w stosunku do założonego - wskaźniki: postęp w realizacji wskaźników i celów LSR
<u>Procedury i kryteria wyboru operacji:</u> jaka jest jakość stosowanych procedur oraz kryteriów wyboru operacji?	Biuro LGD /podmiot zewnętrzny	- ankiety beneficjentów, - informacje pozyskane z weryfikacji naboru przez instytucję wdrażającą (UMWW)	czas pomiaru: - po zakończeniu naboru wniosków okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	- stopień skuteczności procedury i kryteriów wyboru operacji w stosunku do pożądanego - wskaźniki: skuteczna jakość procedury i kryteriów wyboru operacji przez Radę LGD
<u>Realizacja budżetu</u>	Biuro LGD	- dokumenty	czas pomiaru:	- stopień wykorzystania

<u>LGD</u> : jaki jest stopień realizacji wykorzystania budżetu?	/podmiot zewnętrzny	instytucji nadrzędnych (UMWW) - dokumenty LGD - dane z monitoringu LGD - plan wykorzystania budżetu LSR	- przed kamieniami milowymi - przed sprawozdaniem do instytucji wdrażającej - na koniec okresu realizacji LSR okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	budżetu w stosunku do pożądanego - wskaźniki: zakładany postęp w wykorzystaniu budżetu LSR
<u>Realizacja harmonogramu LGD</u> : jaki jest stopień realizacji harmonogramu LSR?	Biuro LGD /podmiot zewnętrzny	- dokumenty instytucji nadrzędnych - dokumenty LGD - dane z monitoringu LGD - plan działania - plan wykorzystania budżetu LSR	czas pomiaru: - przed kamieniami milowymi - przed sprawozdaniem do instytucji wdrażającej - na koniec okresu realizacji LSR okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniej ewaluacji	- ocena zgodności ogłoszonych i realizowanych projektów z harmonogramem - wskaźniki: wykorzystanie budżetu LSR

Źródło: Opracowanie własne

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY

1. Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) www.gov.pl
2. „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku”, Poznań, 27 stycznia 2020 roku www.umwww.pl
3. „Dziedzictwo kulturowe w rewitalizacji. Praktyczny poradnik”. Opracowanie: Narodowy Instytut Dziedzictwa, Warszawa 2022, www.samorząd.nid.pl
4. Strategia Terytorialna. Partnerstwo na 307. Opracowanie: Związek Miast Polskich, 2021, www.powiatkepno.pl
5. Strategia Rozwoju Gminy Bralin na lata 2015-2023, Sierpień 2015, www.bralin.pl
6. Strategia Rozwoju Gminy Perzów na lata 2022-2030, Kwiecień 2022, www.perzow.com.pl
7. Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2021-2030, Kępno 2021 r., www.powiatkepno.pl
8. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kępno na lata 2017-2026, Kępno Styczeń 2017, www.kepno.pl
9. Strategia Rozwoju Gminy Rychtal na lata 2015-2020, Wrzesień 2015, www.rychtal.pl
10. Strategia Rozwoju Gminy Łęka Opatowska na lata 2017 -2026, Łęka Opatowska, maj 2017, www.leka-opatowska.pl
11. Program rządowy Dostępność Plus 2018-2025, Lipiec 2018

ZAŁĄCZNIKI DO LSR

Załącznik nr 1 Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja, itp.)
274 776,00	P.1.1. AKTYWNA I ZINTEGROWANA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	wszyscy mieszkańcy obszaru objętego LSR	Konkurs (EFS+) Animacja LGD
45 000,00	P.1.2. LIDERKI I LIDERZY MOTOREM ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI WRÓT WIELKOPOLSKI	lokalni liderzy działający w lokalnych organizacjach np. KGW, OSP, harcerze i grupach nieformalnych np. kluby seniora, sołtysi członkowie rad sołeckich	Operacja własna LGD (EFROWW)
500 000,00	P.1.3. DOBREJ JAKOŚCI USŁUGI LOKALNE	osoby fizyczne z obszaru LSR Podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze LSR osoby z grup w niekorzystnej sytuacji	Konkurs (EFROWW)
	Przedsięwzięcia w ramach C.2 Rozwój oferty edukacyjnej na obszarze LSR		
398 224,00	P.2.1. PROGRAMY WSPARCIA EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY	dzieci i młodzież z obszaru objętego LSR	Konkurs (EFS+)
	Przedsięwzięcia w ramach C.3 Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru LSR opartego na lokalnych zasobach		
700 000,00	P.3.1. LOKALNA INFRASTRUKTURA PROŚRODOWISKOWA I REKREACYJNA	mieszkańcy obszaru LSR, turyści odwiedzających obszar LSR	Konkurs (EFROWW)

448 000,00	P.3.2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA I ATRAKCYJNA OFERTA KULTURALNA	mieszkańcy obszaru objętego LSR	Konkurs (EFRR)
505 000,00	P.3.3. DZIEDZICTWO PRZYRODNICZE I KULTUROWE WRÓT WIELKOPOLSKI	mieszkańcy obszaru LSR turyści odwiedzający obszar LSR	Projekty grantowe / operacja własna LGD / Konkurs na projekty partnerskie (EFROWW)

Załącznik nr 2 Plan działania

CEL	LATA	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
C.1	Rozwój aktywnych i przedsiębiorczych społeczności lokalnych Wrót Wielkopolski													
P.1.1. Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna	PROG-FEW4I-P1 Liczba inicjatyw w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego	0	0,00 %	0	0,00 %	4	50,00 %	5	100%	0	100%	0	100%	FEW (EFS+)

P.1.2. Liderki i liderzy motorem rozwoju społeczności Wrót Wielkopolski	liczba inicjatyw lokalnych w zakresie edukacji liderów życia publicznego i społecznego oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego	0	0,00 %	0	0,00 %	1 szt.	100,00 %	0	100,00 %	0	100%	0	100%	PS WPR (EFRRO W)
P.1.3. Dobrej jakości usługi lokalne	liczba operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej	0	0,00 %	0	0 %	8	50,00 %	8	100,00 %	0	100%	0	100%	PS WPR (EFRRO W)

	liczba operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej.	0	0,00 %	0	0 %	5	50,00 %	5	100,00 %	0	100%	0	100%	PS WPR (EFRROW)
C. 2.	Rozwój oferty edukacyjnej na obszarze LSR													
P.2.1. Programy wsparcia edukacji dzieci i młodzieży	WLWK-PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	0	0,00%	0	0,00 %	400 osób	100,00 %	0	100,00 %	0	0,00 %	0	100,00 %	FEW (EFS+)
	WLWK-PLFCO03 Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	0 sztuk	0,00%	0	0,00 %	400 osób	100,00 %	0	100,00 %	0	0,00 %	0	100,00 %	

	WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej	0 sztuk	0,00%	0	0,00 %	3 szt.	100,00 %	0	100,00 %	0	0,00 %	0	100,00 %	
C.3.	Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru LSR opartego na lokalnych zasobach													
P.3.1. Lokalna infrastruktura prośrodowiskowa i rekreacyjna	liczba operacji w zakresie infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i małej infrastruktury służącej ochronie elementów dziedzictwa lokalnego	0 sztuk	0,00%	0 sztuk	0,00%	5 szt.	100%	0 sztuk	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	PS WPR (EFRROW)
	liczba obiektów proekologicznej infrastruktury publicznej	0 sztuk	0,00%	0 sztuk	0,00%	3 szt.	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	

P.3.2. Nowoczesna infrastruktura i atrakcyjna oferta kulturalna	WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	0 sztuk	0,00%	0 sztuk	0,00%	4 szt.	50%	4 szt.	100,00 %	0 szt.	100,00 %	0 szt.	100,00 %	FEW (EFRR)
P.3.3. Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wróć Wielkopolski	liczba inicjatyw w zakresie ochrony i promocji lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych	0 sztuk	0,00%	0 sztuk	0,00%	25 sztuk	50,00%	25 szt.	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	0 sztuk	100,00 %	PS WPR (EFRROW)

	liczba inicjatyw lokalnych służących ochronie środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu	0 sztuk	0,00%	0 sztuk	0,00%	25 sztuk	50,00%	25 szt.	100,00 %	0 sztuk	10,00%	0 sztuk	100,00 %	PS WPR (EFRRO W)
Wskaźnik rezultatu w 1.1.1	PROG-FEW4I-R1 - Liczba gmin, które zostały objęte inicjatywą w zakresie aktywizacji społeczności na rzecz rozwoju lokalnego	0		0		4 szt.		3 szt.		0		0		FEW

Wskaźnik rezultatu 1.2.1	R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	0		0		50 osób		50 osób		0		0		PS WPR
--------------------------	---	---	--	---	--	---------	--	---------	--	---	--	---	--	-----------

Wskaźnik rezultatu 1.3.1	R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektu WPR	0		0		8 miejsc pracy		8 miejsc pracy		0		0 szt.		PS WPR
Wskaźnik rezultatu W 1.3.2	R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	0		0		5 przedsi ębiorcó w		5 przedsi ębiorcó w		0		0		PS WPR
Wskaźnik rezultatu W 2.1.1	WLWK-PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	0		0		400 osób		0		0		0		FEW

Wskaźnik rezultatu W.3.1.1	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	0		0		500 osób		0		0		0		PS WPR
----------------------------	---	---	--	---	--	----------	--	---	--	---	--	---	--	-----------

Wskaźnik rezultatu W 3.1.2	R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich: liczba operacji przyczyniających się do realizacji na obszarach wiejskich celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego oraz osiągnięcia celów w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania do niej	0		0		3 operacje		0		0		0		PS WPR
Wskaźnik rezultatu W 3.2.1	WLWK-RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	0		0		800 osób		0		0		0		PS WPR

Wskaźnik rezultatu W 3.3.1	R.1PR - Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.	0		0		200 osób		200 osób		0		0		PS WPR
----------------------------	--	---	--	---	--	-------------	--	-------------	--	---	--	---	--	-----------

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	1 750 000,00	448 000,00	673 000,00	2 871 000,00
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	412 500,00	105 593,60	158 626,10	676 719,70
Razem	2 162 500,00	553 593,60	831 626,10	3 547 719,70
* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW. ** W wierszu odpowiadającemu danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.				

Załącznik nr 4 Plan wykorzystania budżetu LSR

fundusz	środki zakontraktowane (w Euro) do:													
	31.12.2024		31.12.2025		30.06.2026		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu LSR
EFROW	0,00	0,00 %	1 000 000,00	57,14 %	245 000, 00	71,14 %	300 000,00	88,28 %	205 000,00	100,00 %	0,00	100,00 %	0,00	100,00 %
EFS+	0,00	0,00 %	622 226,00	92,45 %			50 774,00	100,0 0 %	0,00	100,00 %	0,00	100,00 %	0,00	100,00 %
EFRR	0,00	0,00 %	448 000,00	100,0 0 %			0,00	100,0 0 %.	0,00	100,00 %	0,00	100,00 %	0,00	100,00 %
RAZEM	0,00	0,00 %	2 070 226,00	72,10 %	245 000, 00	80,64%	350 774,00	92,85 %	205 000, 00	100,00 %	0,00	100,00 %	0,00	100,00 %